

Eeklo – Boelare 103-113

september - oktober 2016

F. DE KREYGER, R. DE BRANT & J. HOORNE

DL&H-Archeologienota

Colofon

Project
Eeklo Boelare 103 - 113
Archeologienota

Opdrachtgever:
LEAD Company bvba
Perksesteenweg 13
1820 Steenokkerzeel

Uitvoerder:
De Logi & Hoorne bvba
Canadezenlaan 1A
9991 Adegem
BTW BE 0845.028.465 RPR Gent
www.dl-h.be

DL&H Archeologienota
© 2016 – De Logi & Hoorne bvba

Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd worden, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook (digitaal, mechanisch, door fotokopie) zonder toestemming van De Logi & Hoorne bvba

Inhoud

DEEL 1: PRIVACY-FICHE

DEEL 2: VERSLAG VAN RESULTATEN

Hoofdstuk 1: Bureauonderzoek	5
1. Beschrijvend gedeelte	5
1.1. Administratieve gegevens	5
1.2. Archeologische voorkennis	7
1.3. Onderzoeksopdracht	7
1.3.1. Vraagstelling	7
1.3.2. Randvoorwaarden	8
1.3.3. Geplande werken en bodemingrepen	8
1.4. Onderzoeksstrategie en –methode	9
2. Assessmentrapport	15
2.1. Methoden, technieken en criteria	15
2.2. Conservatie-assessment	15
2.3. Assessment van het onderzochte gebied	15
2.3.1. Geografische beschrijving	15
2.3.1.1. Ligging	15
2.3.1.2. Geologie	18
2.3.1.3. Aardkunde	24
2.3.1.4. Bodemerosie	24
2.3.1.5. Bodemgebruik	24
2.3.1.6. Digitaal hoogtemodel Vlaanderen	24
2.3.2. Archeologische voorkennis en historische beschrijving	24
2.3.2.1. Archeologische voorkennis	25
2.3.2.2. Historische kaarten en kadasterplannen	27
2.3.2.3. Toponymie en literatuur	31
2.3.2.4. Orthofoto's en luchtfoto's	32
2.3.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	35
2.3.4. Interpretatie aan- of afwezigheid archeologische sporen	35
2.3.5. Synthese	35
2.3.6. Afweging noodzaak en motivering verder onderzoek	38
2.3.7. Samenvatting onderzoek voor gespecialiseerd publiek	39
2.3.8. Samenvatting onderzoek voor niet-gespecialiseerd publiek	40
3. Bibliografie	41
Hoofdstuk 2: Bijlagen	43
1. Lijst van kaarten	43
2. Figurenlijst	44

DEEL 3: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	45
1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen	45
1.1. Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek	45
1.2. Impactbepaling	45
1.3. Bepaling van de maatregelen	49
1.4. Randvoorwaarden	50
2. Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem	51
2.1. Administratieve gegevens	51
2.2. Aanleiding van het vooronderzoek	51
2.3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	52
2.4. Vraagstelling en onderzoeksdoelen in uitgesteld traject	52
2.5. Onderzoeksstrategie en -methode	52
2.5.1. Proefsleuvenonderzoek	53
2.5.1.1. Motivering	53
2.5.1.2. Vraagstelling	55
2.5.1.3. Criteria	55
2.5.1.4. Onderzoekstechnieken	56
2.5.1.5. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	57
2.5.2. Waarderend archeologisch booronderzoek	57
2.5.2.1. Motivering	57
2.5.2.2. Vraagstelling	57
2.5.2.3. Criteria	57
2.5.2.4. Onderzoekstechnieken	58
2.5.2.5. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	58
3. Bijlagen	59
3.1. Lijst van kaarten	59
3.2. Lijst van tekeningen	60

DEEL 2: VERSLAG VAN RESULTATEN

HOOFDSTUK 1: BUREAUONDERZOEK

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

Projectcode bureauonderzoek:	2016H180
Sitecode:	EEK-JFW-16
Nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan:	Niet van toepassing
Erkende archeoloog:	De Logi & Hoorne bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Locatie projectgebied:	Projectgebied in Eeklo (Oost-Vlaanderen), omsloten door Boelare, August Van Ackerstraat, Jan Frans Willemsplein en Schietspoelstraat.
Bounding box (Lambert 72):	punt 1: min. X: 93835,9; max. Y: 209010,8 punt 2: max. X: 93997,1; min. Y: 209115,2
Oppervlakte:	5166m ²
Kadaster:	Eeklo, Afdeling 2, Sectie E: 147y ³ , 184e, 184f, 191f ² , 191g ² , 191v ²
Termijn bureauonderzoek:	20 september t.e.m. 7 oktober 2016
Thesauri Inventaris Onroerend Erfgoed:	Bureauonderzoek, tertiair, quartair, losse vondsten, site met walgracht, molen
Verstoorde zones:	Het projectgebied bevat enkele gekende verstoorde zones waar geen archeologie te verwachten valt.
Kadasterkaart:	figuur 1
Topografische kaart:	figuur 2
Overzichtsplan verstoorde zones:	figuur 3

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (© AGIV)

1.2. Archeologische voorkennis

Binnen het projectgebied aan de Boelare 103 en 113 in Eeklo gebeurden in het verleden geen archeologische ingrepen of vaststellingen. In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (zie *infra*).

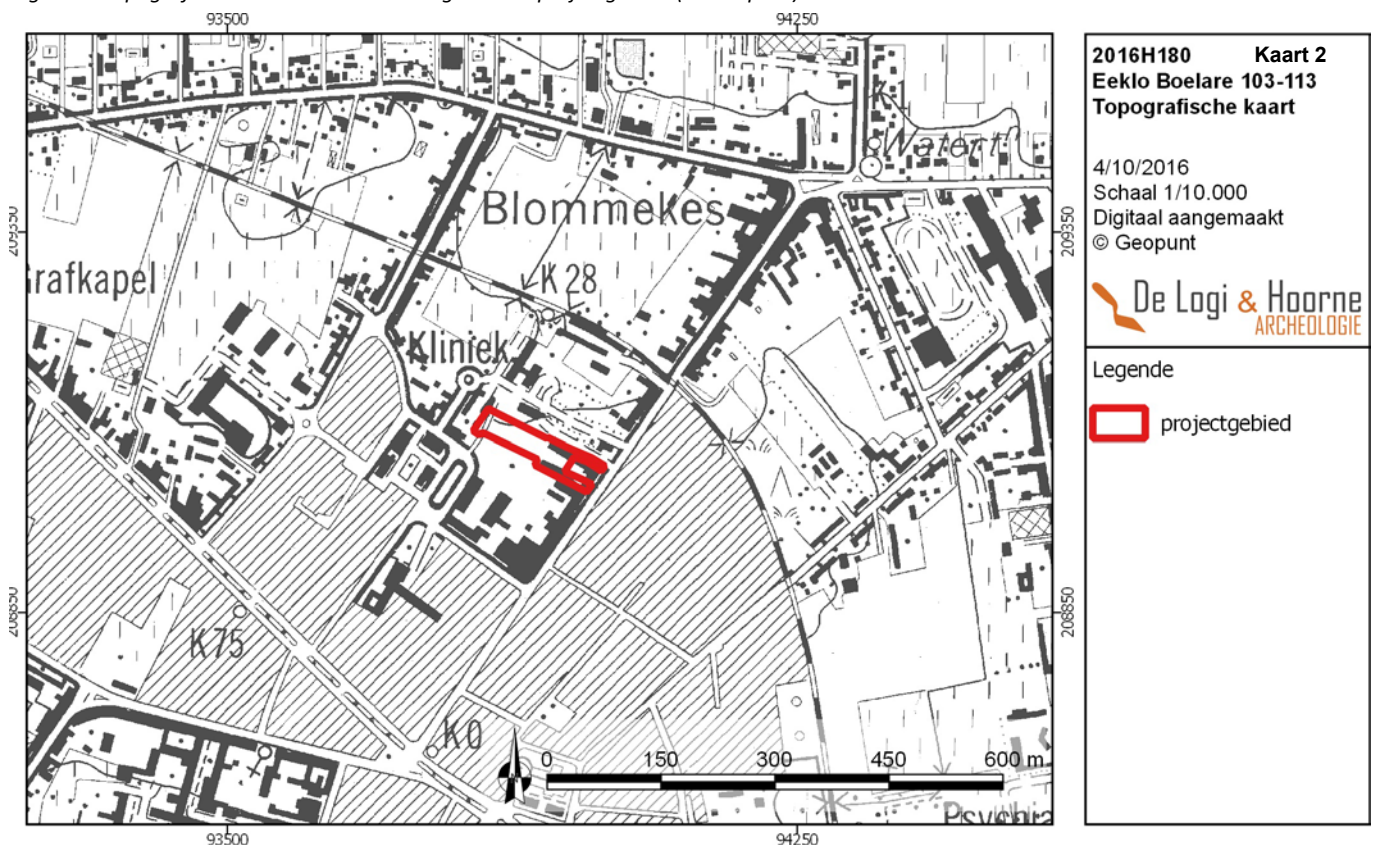
1.3. Onderzoeksopdracht

1.3.1. Vraagstelling

Dit bureauonderzoek heeft als doel het archeologisch potentieel van het projectgebied van 5166m² groot langs de Boelare 103 en 113 in Eeklo door middel van literaire en cartografische bronnen in te schatten. Op basis van deze bronnen moet afgewogen kunnen worden of verdere maatregelen in het kader van het archeologisch vooronderzoek nodig zijn, en welke deze zijn. Uiteindelijk moet dit bijdragen aan de finale afweging of voor een (deel van) het projectgebied al dan niet verdergezet onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving noodzakelijk is, en of er mogelijkheden tot behoud in situ bestaan, en wat hiervoor de voorwaarden en vereisten zijn. Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?
- Zo neen, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?
- Zo ja, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?
- Wat is de landschapshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke evolutie kende het landgebruik en welke invloed heeft dit gebruik op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?
- Wat is de aard en waardering van het kennispotentieel?

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 3: Luchtfoto met aanduiding van het projectgebied en de verstoorte zones (© Geopunt)

1.3.2. Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bestaande bronnen gebruikt.

1.3.3. Geplande werken en bodemingrepen

De initiatiefnemer wenst voor de percelen 147y³, 184e, 184f, 191f², 191g² en 191v² Sectie E Afdeling 2 gelegen langs de Boelare 103 en 113 in Eeklo een stedenbouwkundige aanvraag in te dienen. Het betreft een terrein van 5166m². Voor het perceel 147y³, dat in totaal 2436m² omvat, wordt enkel een klein deel ontwikkeld (285m²). Een deel van het perceel wordt gebruikt als openbare weg maar het overgrote deel van dit perceel is niet toegankelijk. Dit perceel is eigendom van de stad Eeklo maar de initiatiefnemer zal enkele wegeniswerken uitvoeren en nutsvoorzieningen heraanleggen onder de huidige straat. Deze straat biedt via het Jan Frans Willemsplein toegang tot een tiental garageboxen. Perceel 184e ligt aan de noordwestelijke kant van de Boelare (huisnummer 103) en bestaat uit een L-vormig perceel met een oppervlakte van 243m². Op dit perceel staat een woning met een totale oppervlakte van 156m² die niet wordt afgebroken.

Aansluitend aan dit perceel bevindt zich aan de noordwestelijke zijde het perceel 184f. Dit perceel omvat 566m² en is volledig bebouwd met een loods die wordt afgebroken. Perceel 191f² bevindt zich ook aan de Boelare (huisnummer 113). Dit perceel heeft een rechthoekige vorm en een oppervlakte van 130m² met een bebouwd oppervlakte van 127m². Ook deze woning zal onaangeroerd blijven. De woningen met huisnummer 103 en 113 zijn beiden onderkelderd. Tussen de percelen 191f² en 184f ligt het L-vormige perceel 191g². Dit perceel heeft een totale oppervlakte van 1450m² en omvat een viertal gebouwen waaronder drie kleine gebouwen met een gezamenlijke oppervlakte van 130m² en een groot langwerpig gebouw van 518m². Al deze gebouwen worden afgebroken.

Het perceel 191v² bevindt zich aan de noordwestelijke zijde van het van perceel 191g² en omvat 2495m². Op dit perceel staat een gebouw, een voormalige dansschool, van 670m² en een bijgebouw van 36m² die volledig worden afgebroken. Het volledige projectgebied heeft de vorm van een rechthoek met een NW-ZO oriëntatie dat in het zuidoosten de percelen met huisnummers 105 tot en met 111 omsluit.

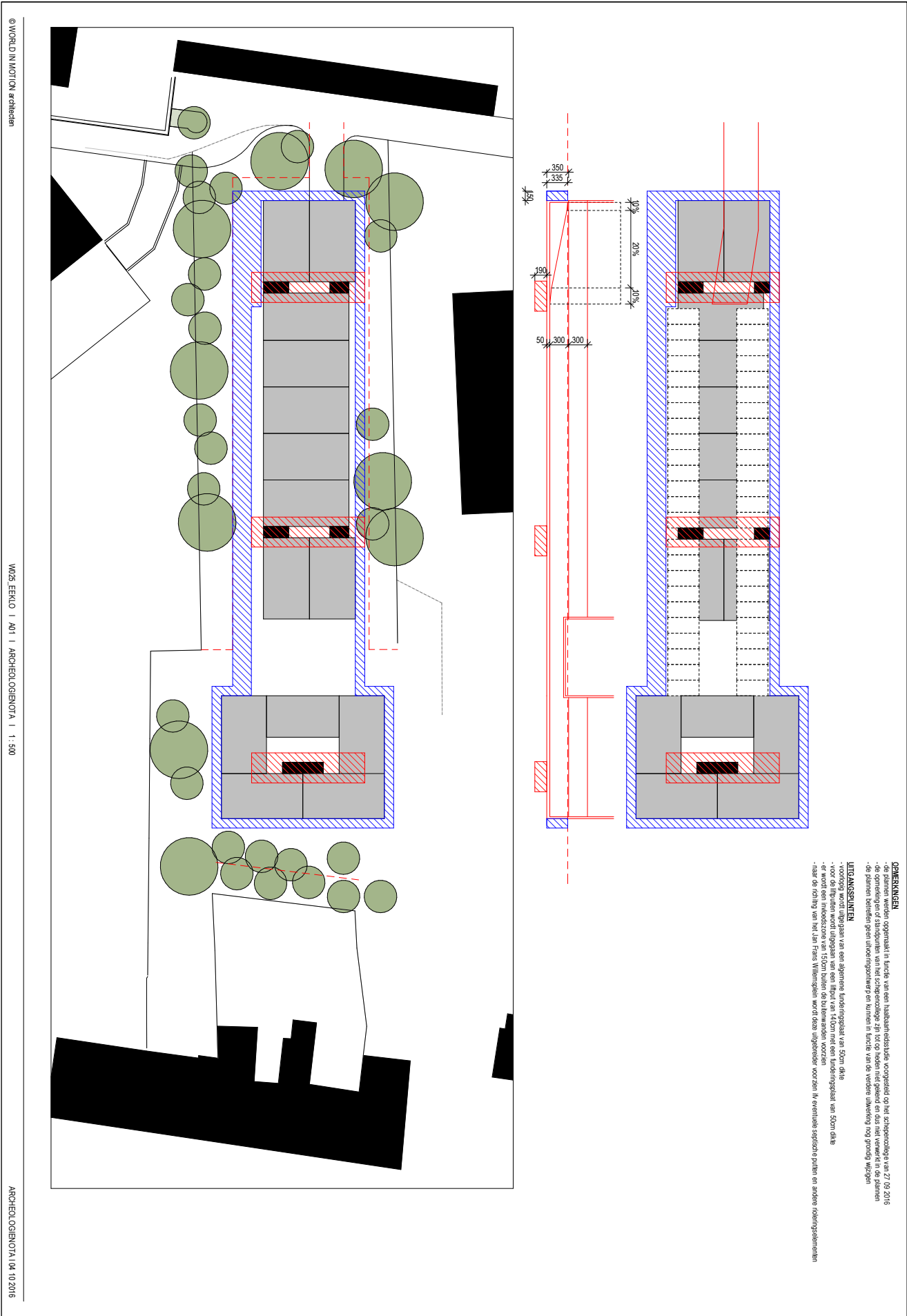
De werken waarvoor de initiatiefnemer een stedenbouwkundige vergunning aanvraagt, bestaan uit de opbouw van twee nieuwe appartementsblokken die volledig worden onderkelderd. Alle bestaande bewoning en loods en zullen afgebroken worden, met uitzondering van de huizen aan de Boelare (huisnummer 103 en 113) en een deel van de loods gelegen achter 113. De oppervlakte van het huis met huisnummer 103 blijft hetzelfde, het perceel waarop het huis ligt wordt groter van 243m² naar 443m². Het huis onder huisnummer 113 zal een oppervlakte hebben van 210m² op een perceeloppervlakte van 303m². De perceelsgrenzen van deze huizen wordt gelijkgetrokken met de zuidoostelijke grens van perceel 191g².

De eerste meergezinswoning heeft een rechthoekige vorm met een NW-ZO-oriëntatie en ligt volledig binnen perceel 191v². De oppervlakte van dit gebouw beslaat 919m². De tweede meergezinswoning heeft ook een rechthoekige vorm maar staat haaks georiënteerd op het eerste gebouw. Deze appartementsblok zal een oppervlakte van 458m² bevatten, verdeeld over de percelen 191g² en 184f, waardoor de bovengrondse gebouwen samen een oppervlakte van 1377m² zullen innemen. Deze twee meergezinswoningen worden opgericht op één grote ondergrondse parking die volledig onder deze twee gebouwen doorloopt. De parking heeft een T-vorm waarvan de lange zijde uitgaat op de zijstraat van het Jan Frans Willemsplein in het noordwesten van het projectgebied. Langs deze straat zal ook de in- en uitrit van de parking worden aangelegd. De totale oppervlakte van deze parking bedraagt 1803m². Deze ruimte zal achtenveertig parkeerplaatsen, twee tellerlokalen, een gemeenschappelijke ruimte voor huisvuilopslag, vijf bergingslokalen en drie zones voor verticale circulatie voorzien. Echter, voor de aanleg van deze parking wordt een invloedzone voorzien van 1,5m buiten de buitenwanden van de parking. Deze zone is langs de zuidwestelijke kant van de eerste meergezinswoning veel breder genomen, tussen de 3m en 4,5m, aangezien op deze plaats de septische putten en andere rioleringselementen worden voorzien. In totaal worden langs deze kant zeven septische putten van 6.500l geïnstalleerd. De doorsnedes van deze septische putten zijn nog niet gekend maar aangezien de putten aangelegd worden in een zone waar sowieso tot een diepte van 3,5m alles wordt uitgegraven, mag geacht worden dat de impact van deze putten volledig binnen de uit te graven zone liggen. De totale oppervlakte van de parking met de oppervlakte van de invloedzone bedraagt 2332m². De aanleg van de parking wordt tot 3,5m onder het huidige looppniveau aangelegd. 0,5m wordt voorzien voor de betonplaat waarop de parking is gebouwd, 3m zal de ruimtelijke hoogte van de parking zijn. Op de plaatsen waar de liftkokers, behorend tot de verticale circulatie, worden voorzien zal lokaal tot 1,9m onder de betonplaat (5,4m onder huidig looppniveau) van de ondergrondse parking worden uitgegraven. Naast de liftkokers worden in deze zones ook de pompputten geïnstalleerd. De zones zullen een maximale diepte van 1,4m ten opzichte van de parking hebben (4,9m ten opzichte van het huidig looppniveau), gestoeld op een betonplaat van 0,5m dik. In totaal zal 178m² tot een diepte van 4,9m onder het huidige looppniveau worden aangelegd. Om de nutsvoorzieningen behorend tot deze nieuwe gebouwen aan te sluiten op het bestaande netwerk, worden de voorzieningen langs de toegangsweg naar het Jan Frans Willemsplein ook vervangen. Hiervoor zullen de oude nutsvoorzieningen vervangen worden door nieuwe leidingen.

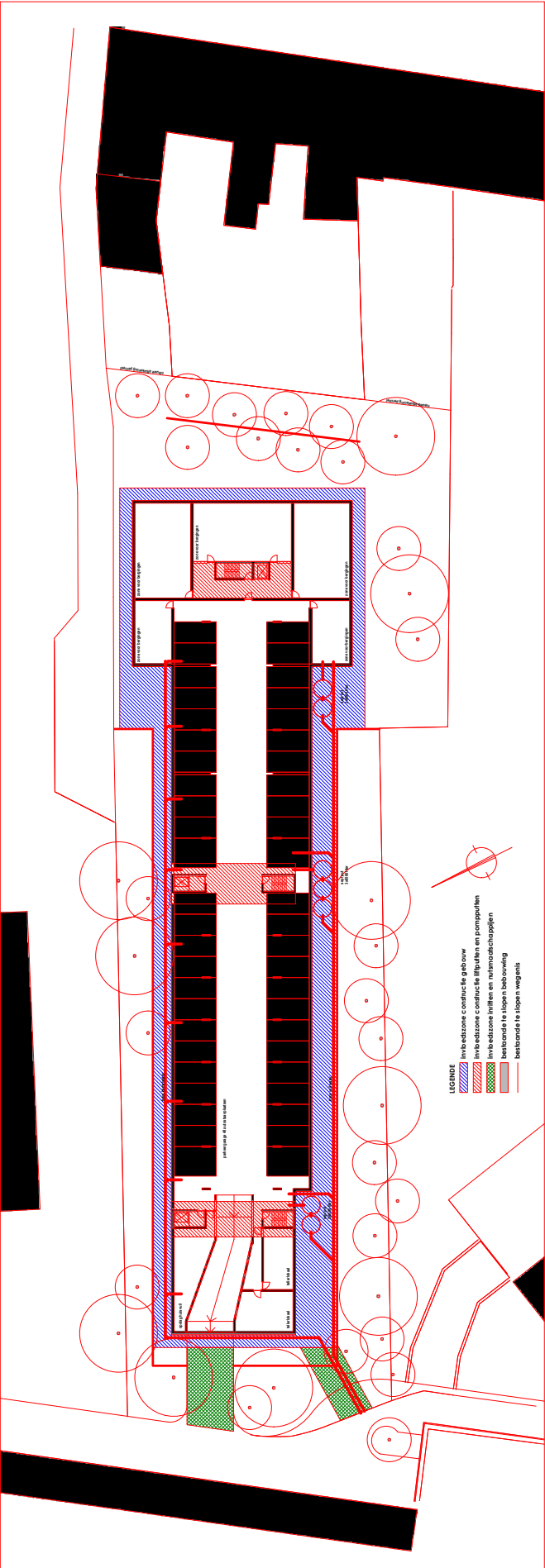
Gezien voor de plannen een stedenbouwkundige vergunning vereist is, de werken een bodemingreep bevatten, het plangebied zich niet in een gebied bevindt waar geen archeologisch erfgoed te verwachten is, de werken niet binnen de bestaande gabarit structuur vallen, het projectgebied niet in een beschermde archeologische site maar wel binnen een vastgestelde archeologische zone valt én de totale perceeloppervlakte hoger is dan 300m² en de bodemingreep meer dan 100m² bedraagt, dient bij de vergunningsaanvraag een bekrachtigde archeologienota gevoegd te worden. Deze archeologienota is het resultaat van een volledig archeologisch vooronderzoek. De eerste fase binnen dit traject is een bureauonderzoek.

1.4. Onderzoeksstrategie en -methode

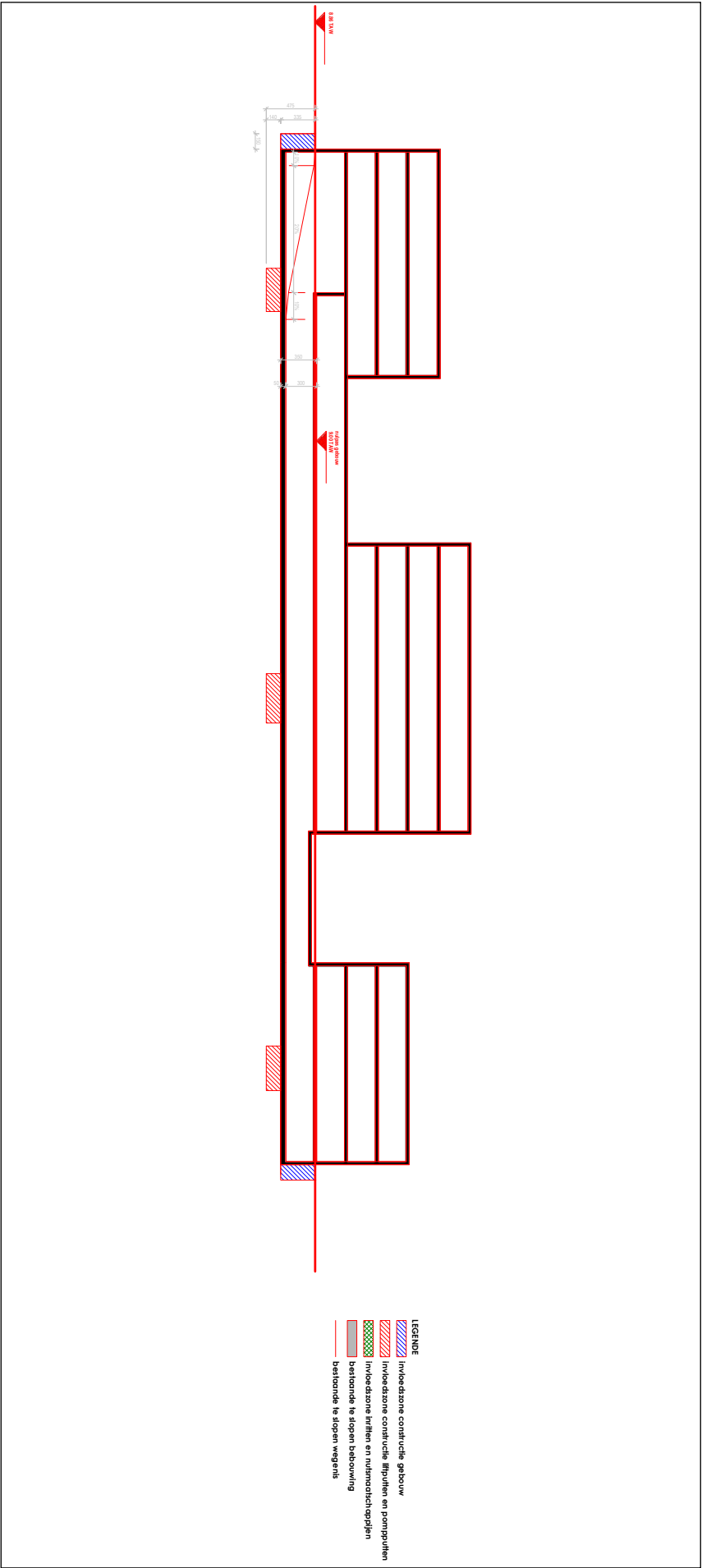
Dit bureauonderzoek moet, op basis van de literaire en cartografische bronnen, leiden tot een gemotiveerd advies of, en welke, maatregelen van verder vooronderzoek (met of zonder ingreep in de bodem) op het projectgebied noodzakelijk zijn. Voor de uitvoering van het bureauonderzoek werd de bestaande literatuur over het projectgebied en de omgeving doorgenomen. Daarnaast zijn zowel de aardkundige als de historische cartografische bronnen geraadpleegd en zijn online beschikbare georeferencierte kaarten onderzocht.

Figuur 4: Bouwplannen voor de geplande werken (© World in Motion Architecten)

Figuur 5: Bouwplannen voor de geplande werken, detailplan van de ondergrondse parking (© World In Motion Architecten)

Figuur 6: Doorsnede van de geplande werken (© World In Motion Architecten)

Deze gegevens leveren een inzicht in de gekende geomorfologie, bewoningsgeschiedenis, landschapshistoriek en -genese van het plangebied op. Ook werd een visuele terreininspectie uitgevoerd om eventueel relevante archeologische of landschappelijke structuren te visualiseren (*zie infra*) en om de verdere onderzoeksstrategie te bepalen.

Gegevens over aardkunde en geologie zijn geraadpleegd via de webservices van DOV Vlaanderen. Hoogtemodellen, orthografische foto's, historische kaarten en de bodemerosiekaart werden nagegaan via de webservices van Geopunt en Kaart en Huis Brugge. De topografische kaart is via de website van het NGI geconsulteerd. Gegevens over de gekende erfgoedwaarde van het projectgebied werden geraadpleegd via het geoportaal en de Centrale Archeologische Inventaris. Een bestand met de afbakening van het projectgebied en de verschillende percelen, alsook de te realiseren plannen werd ter beschikking gesteld door de opdrachtgever. In het kader van de veiligheid werden de KLIP-plannen aangevraagd om zicht te krijgen op de aanwezige kabel- en nutsvoorzieningen binnen het plangebied. Alle digitale — en waar mogelijk ook analoge — onderzoeksdocumenten zijn binnen een GIS-omgeving geïntegreerd, vergeleken en bestudeerd.

Het aardkundige luik van het bureauonderzoek werd uitgevoerd door Raphael De Brant. Het meest relevante kaartmateriaal is onderzocht om de interpretatie van het gebied staven. Dit betreft voornamelijk de tertiair en quartair geologische kaart, de bodemkaart en het digitaal hoogtemodel. Aanvullend werd gebruik gemaakt van het boek 'Geologie van Vlaanderen' (BORREMANS 2015). Ook de landschappelijke boringen die in het verleden op en rond het terrein gebeurden, werden in het onderzoek geïncorporeerd. Tijdens het bureauonderzoek is een analyse gemaakt van de bodemsoorten en hun verwachtingsgebied. Daarnaast werd onderzocht waar mogelijk afgedekte bodems, podzolen en/of restanten uit de prehistorie of jongere periodes kunnen verwacht worden.

Frederik De Kreyger verzorgde het historische luik van het onderzoek, dat de studie van de kaart van Pieter Claeissens (1597), de kaart van Ferraris (1777), de atlas der Buurtwegen (circa 1840), de Poppkaart (1842-1879) en de topografische kaart Vandermaelen (1846-1854) omvatte. Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 18de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden. Het gekende erfgoed en archeologisch onderzoek van het onderzoeksgebied en zijn omgeving werd via het Geoportaal Onroerend Erfgoed en de Centrale Archeologische Inventaris opgezocht. Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur. Daarnaast is gebruik gemaakt van bronnen over de lokale toponymie en geschiedenis. Het onderzoek op basis van historisch en cartografisch materiaal leverde indicaties op voor enige wijziging in het grondgebruik vanaf het midden van de 18de eeuw, waardoor bijkomend archiefonderzoek weinig tot geen extra informatie zal opleveren. De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid en zijn opgelijst in de bibliografie.

Na een eerste fase van het bureauonderzoek, voerde het team op 22 september 2016 een eerste visuele terreininspectie uit. Frederik De Kreyger en Adelheid De Logi fotografeerden het terrein en brachten het huidige bodemgebruik op de percelen in kaart. Een tweede terreininspectie vond op 27 september 2016 plaats waar ook de initiatiefnemer bij aanwezig was. Naast het documenteren van het bodemgebruik, had deze inspectie tot doel na te gaan welke fases van vooronderzoek — zoals veldkartering, boor- en proefsleuvenonderzoek — op het projectgebied mogelijk zijn. Frederik De Kreyger bundelde alle data in GIS en vatte de gegevens samen in deze archeologienota.

Figuur 7: Luchtfoto met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

2016H180 Kaart 7
Eeklo Boelare 103-113
Luchtfoto

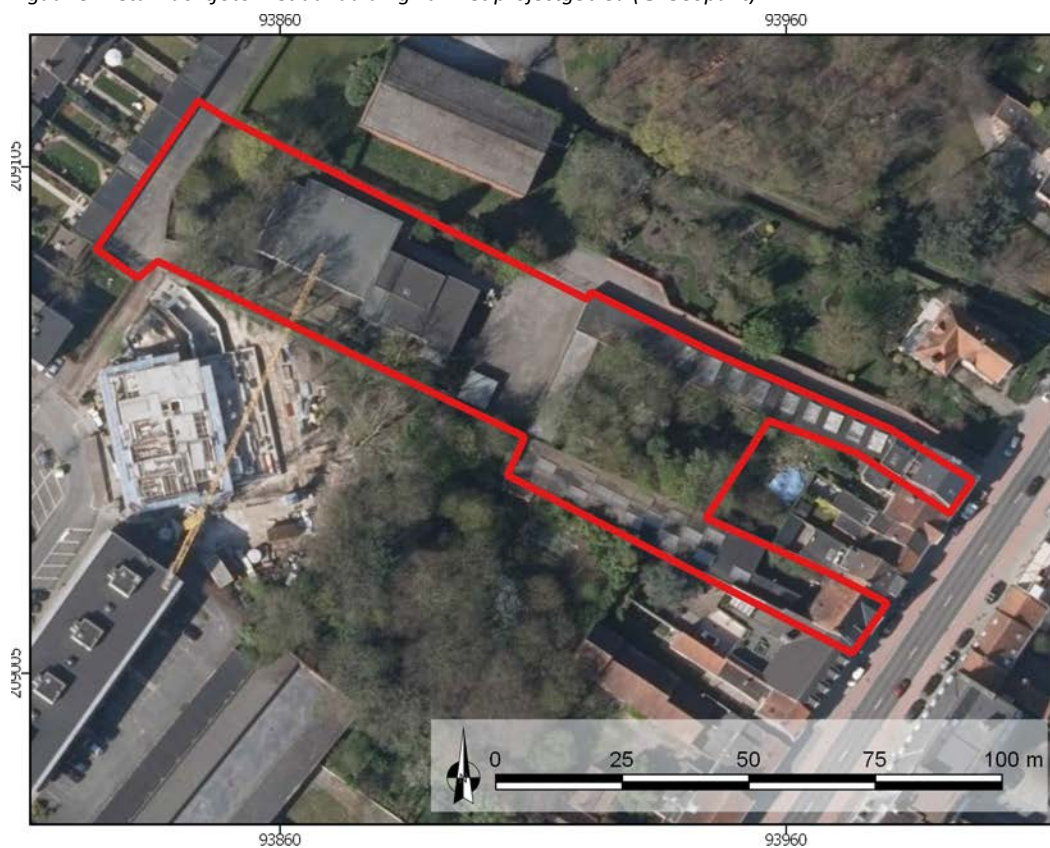
4/10/2016
 Schaal 1/50.000
 Digitaal aangemaakt
 © Geopunt

De Logi & Hoorne
 ARCHEOLOGIE

Legende

 projectgebied

Figuur 8: Detail luchtfoto met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

2016H180 Kaart 8
Eeklo Boelare 103-113
Orthofoto

4/10/2016
 Schaal 1/1500
 Digitaal aangemaakt
 © Geopunt

De Logi & Hoorne
 ARCHEOLOGIE

Legende

 projectgebied

2. Assessmentrapport

2.1. Methoden, technieken en criteria

Dit assessmentrapport omvat alle informatie afkomstig uit het bureauonderzoek: dit zijn al de relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal en bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Vanuit deze assessment van het plangebied moet een goede motivering mogelijk zijn over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen maatregelen.

Een waardevol assessment van het archeologisch potentieel van een projectgebied op basis van een bureauonderzoek is enkel mogelijk indien de bronnen voldoende en afdoende relevante gegevens opleveren. Bij afwezigheid of onvoldoende data zijn bijkomende maatregelen nodig om tot een correcte inschatting voor het projectgebied te komen.

2.2. Conservatie-assessment

Alle aangemaakte gegevens — dit omvat deze archeologienota, de foto's, de figuren, de lijsten, de plannen kaarten en lagen in GIS — worden digitaal bewaard op minstens twee individuele dragers zodat ze bij vernietiging van één drager niet verloren zijn. Aangezien in deze fase van het vooronderzoek geen vondsten of stalen ingezameld worden is een conservatie-assessment voor deze categorieën op dit moment niet aan de orde.

2.3. Assessment van het onderzochte gebied

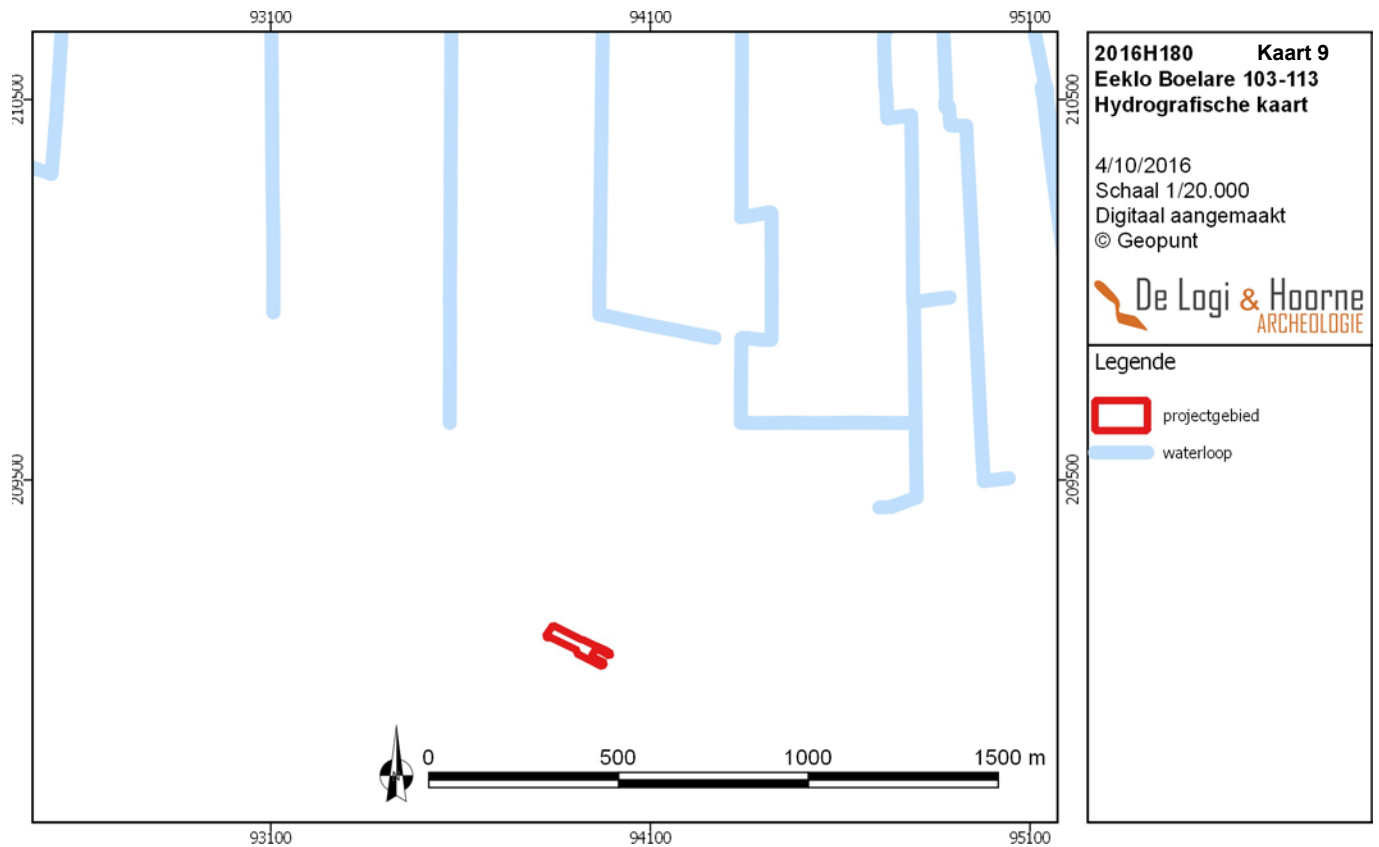
2.3.1. Geografische beschrijving

In dit onderdeel van het assessmentrapport wordt het projectgebied ruimtelijk gesitueerd met aandacht voor zijn topografische en landschappelijke inplanting, en zijn bodemkundige, geologische en geomorfologische eigenschappen.

2.3.1.1. LIGGING

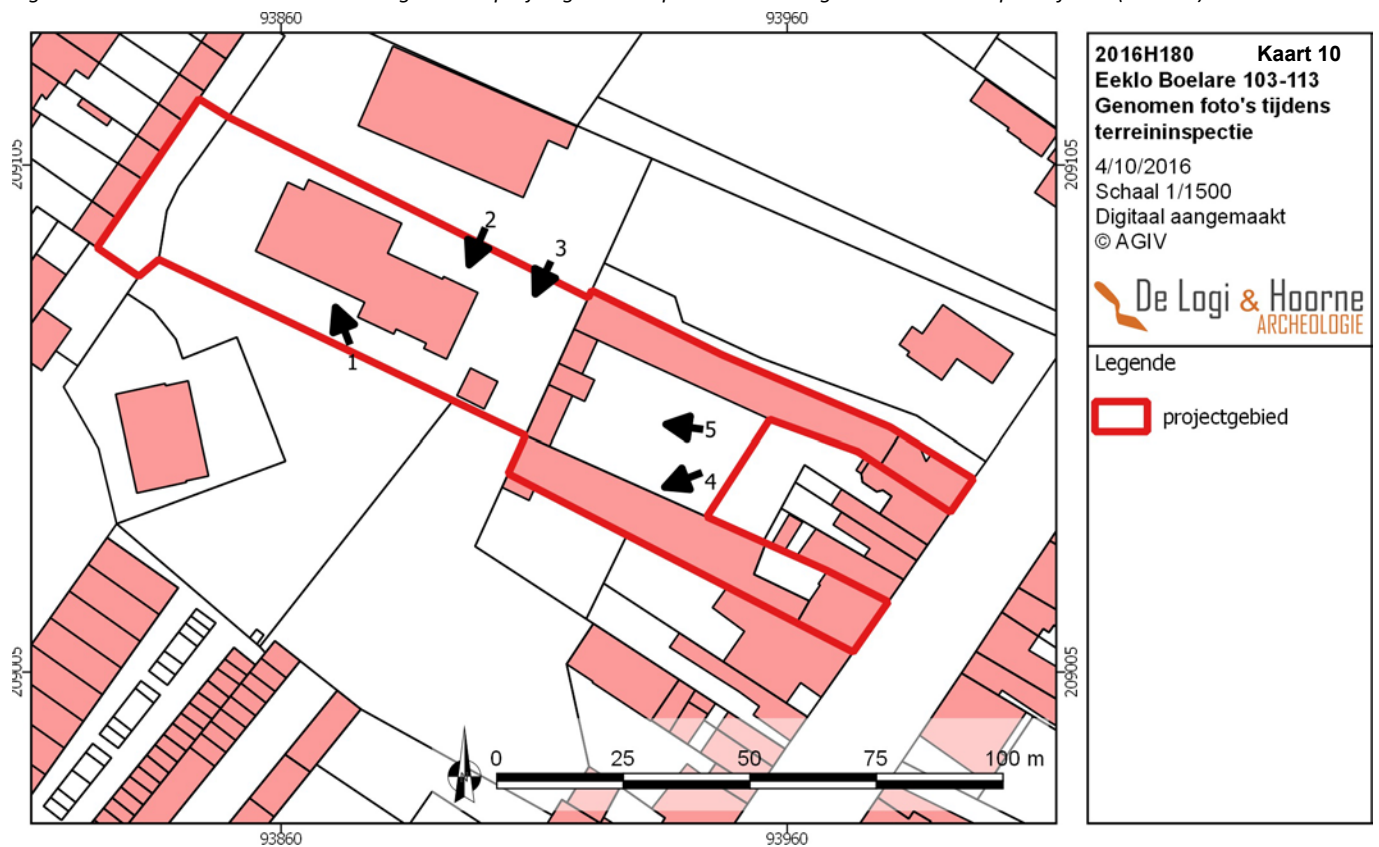
Het projectgebied aan de Boelare 103 en 113 in Eeklo (Oost-Vlaanderen) omvat de volledige oppervlakte van de percelen 184e, 184f, 191f², 191g² en 191v². Voor het perceel 147y³, dat in totaal 2436m² omvat, wordt enkel een klein deel (her-)ontwikkeld (285m²). Een deel van het perceel wordt gebruikt als openbare weg maar het overgrote deel van dit perceel is niet toegankelijk. Dit perceel is eigendom van de stad Eeklo maar de initiatiefnemer zal enkele wegeniswerken uitvoeren en nutsvoorzieningen heraanleggen onder het huidige straatniveau. Deze straat biedt via het Jan Frans Willemsplein toegang tot een tiental garageboxen en tot perceel 191v². Perceel 184e ligt aan de noordwestelijke kant van de Boelare (huisnummer 103) en bestaat uit een L-vormig perceel met een oppervlakte van 243m². Op dit perceel staat een woning met een totale oppervlakte van 156m². Aansluitend aan dit perceel bevindt zich aan de noordwestelijke zijde het perceel 184f. Dit perceel omvat 566m² en is volledig bebouwd. Perceel 191f² bevindt zich ook aan de Boelare (huisnummer 113). Dit perceel heeft een rechthoekige vorm en een oppervlakte van 130m² met een bebouwd oppervlakte van 127m². Tussen de percelen 191f² en 184f ligt het L-vormige perceel 191g². Dit perceel heeft een totale oppervlakte van 1450m² en omvat een viertal gebouwen waaronder drie kleine gebouwen met een gezamenlijke oppervlakte van 130m² en een groot langwerpig gebouw van 518m². Het perceel 191v² bevindt zich aan de noordwestelijke zijde van het van perceel 191g² en omvat 2495m². Op dit perceel staat een gebouw van 670m² en een bijgebouw van 36m². Het volledige projectgebied heeft de vorm van een rechthoek met een NW-ZO oriëntatie dat in het zuidoosten de percelen met huisnummers 105 tot en met 111 omsluit.

Tijdens de terreininspecties is op het perceel 191g² een oud, niet gekend buitenzwembad aangetroffen. Dit vervallen zwembad zal minstens een verstoring tot 1,5m diep in de bodem hebben veroorzaakt en heeft een totale oppervlakte van ongeveer 100m² (zie *infra*). De loodsen rondom dit perceel lijken geen grote verstoring in de bodem te hebben veroorzaakt en bevatten geen ondergrondse ruimtes. Verder werd binnen de gebouwen van de dansschool een ondergrondse technische ruimte aangetroffen. Aangezien de exacte plannen van deze technische ruimte niet voorhanden zijn, kan de exacte inschatting van de grootte van de ruimte

Figuur 9: Hydrografische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 10: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied en plaatsaanduiding van de terreininspectiefoto's (© AGIV)

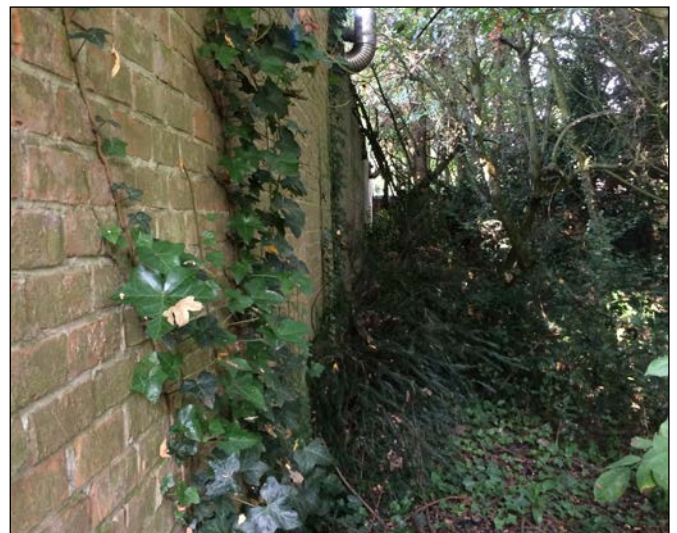
Figuur 11: Foto 1 toont het prefabmateriaal waaruit de dansschool is opgetrokken

Figuur 12: Foto 2 toont betonplaat waarop de dansschool is gefundeerd

Figuur 13: Foto 3 toont de parking

Figuur 14: Foto 4 toont de buitenmuren van de loodsen

Figuur 15: Foto 5 toont het oude zwembad

Figuur 16: Foto van de aangetroffen ondergrondse technische ruimte

niet nauwkeurig bepaald worden. Aan de hand van de terreininspectie kon besloten worden dat deze ruimte minstens 25m² groot is en een verstoring tussen 1,5m tot 3m onder het huidige looppniveau heeft veroorzaakt. De dansschool op zich is met prefabmaterialen opgetrokken. Vermoedelijk is het geheel op een betonplaat gebouwd wat een minimale verstoring van de bodem doet vermoeden.

Het projectgebied bevindt zich volledig binnen de historische stadskern (en de archeologische zone) van de stad Eeklo. De dichtstbijzijnde waterlopen tot het projectgebied liggen in noordelijke richting op ongeveer 600m. Deze waterlopen met een N-Z oriëntatie zijn van recente aard en zijn afwateringskanalen van de Eeklose Watergang die tot het stroomgebied van de Brugse Polders behoort.

2.3.1.2. GEOLOGIE

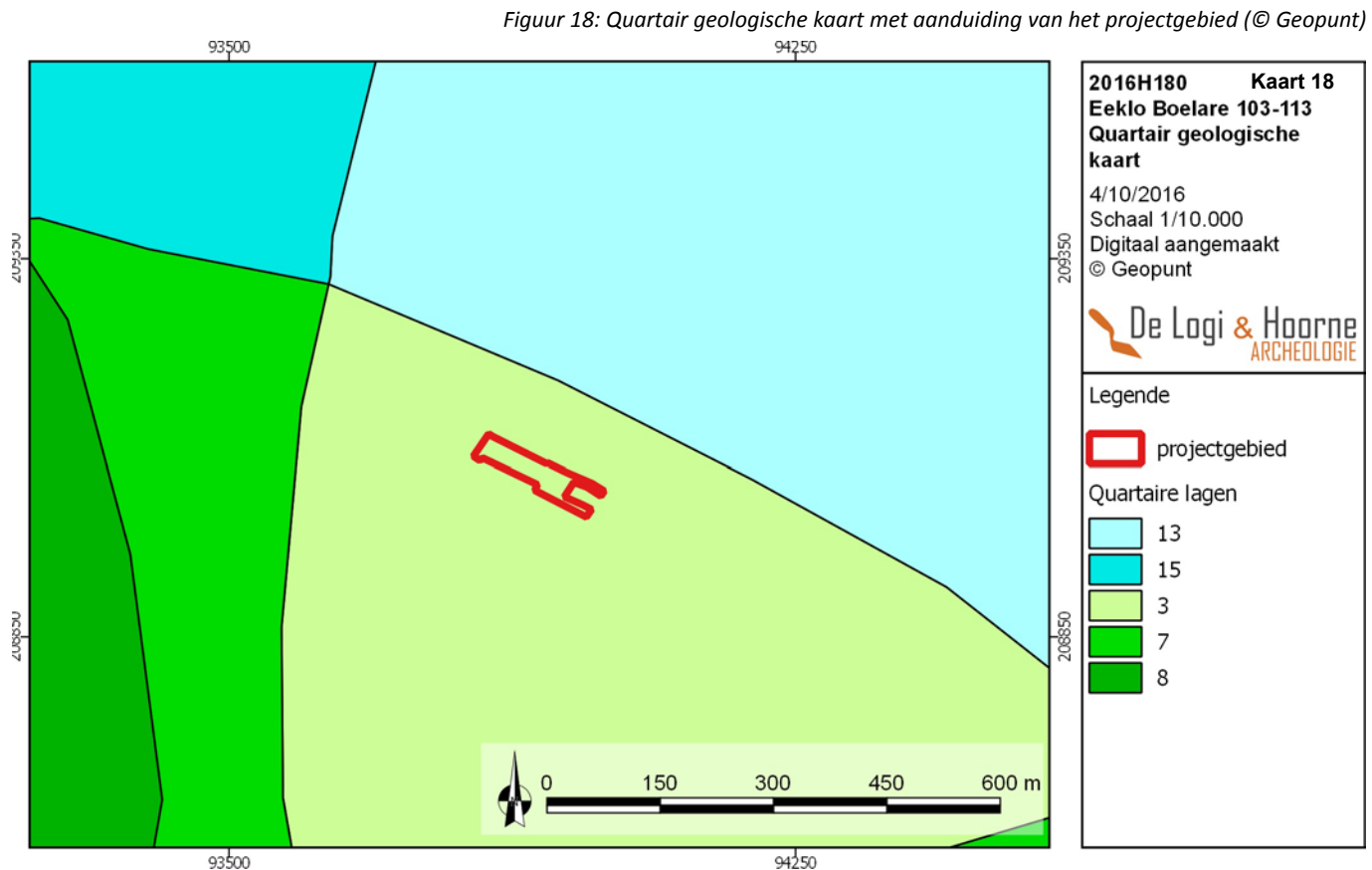
Geologisch is het projectgebied gelegen in de Vlaamse Vallei. Deze Vlaamse Vallei erodeerde in verschillende fasen van erosie en sedimentatie, als gevolg van de quartaire klimaatschommelingen, door de Paleogeen- en Neogeensubstraten (BORREMANS 2015: 211-221). Een van de laatste grote opvullingsfasen vond plaats in het vroeg-Pleniglaciaal (ca. 50.000 BP) toen vlechtende rivieren door permafrost nauwelijks konden insnijden maar wel grote hoeveelheden sediment afzetten dat door gebrek aan vegetatie massaal met het smeltwater meekwam en vandaag als fluvioperiglaciaal sediment staat gekarteerd. Dit sediment bestaat voornamelijk uit meegevoerd Paleogeen- en Neogeensubstraat (BORREMANS 2015: 217).

Het kerngebied van deze Vlaamse Vallei is gelegen ten noorden van Gent tussen Maldegem en Stekene en maakt deel uit van Zandig Vlaanderen. Hoewel de Pleistocene afzettingen licht afhellen richting Noordzee en Westerschelde verloopt de afvloeiing van het gebied vandaag via het oosten langs de Beneden-Schelde en de Zeeschelde over Antwerpen. In het noorden zakt het Pleistocene sediment zo laag dat het door recent marien materiaal wordt bedekt (DE MOOR *et al.* 1995: 4-5). Het Vlaamse Valleilandschap vertoont in de omgeving van het projectgebied verschillen in microreliëf en hydrografisch patroon waardoor een verdere landschappelijke onderverdeling mogelijk is. Het projectgebied bevindt zich binnen het dekzandruggencomplex van Maldegem, een onderdeel van het grote oost-west strekkende dekzandruggencomplex Maldegem – Stekene. De doorsnede van deze ruggen is asymmetrisch. De zuidkant van deze dekzandrug is vrij uitgesproken en domineert, in de regio van het projectgebied, de depressiegordel van Waarschoot, die zich hier ten zuiden van de dekzandrug bevindt. De noordflank van de dekzandrug loopt geleidelijk af naar het Vlaklandschap van Eeklo (DE MOOR *et al.* 1995: 5-6). Het dekzandrugcomplex ontstond door tardiglaciale lokale eolische activiteit. Hierbij is, in de zeer koude periode van het laat-Pleniglaciaal, zand van de fluvioperiglaciale opvulling van de Vlaamse Vallei vanuit het noorden met de wind meegevoerd en afgezet als een transversale rugzone (3) (DE MOOR *et al.* 1995: 5-6; BORREMANS 2015: 219). In het laat-glaciaal zijn hierop, eveneens onder tardiglaciale omstandigheden, lokaal eolische rivierduinen afgezet die in het Holoceen zijn herwerkt tot stuifzandduinen. De top van de dekzandrug bestaat uit een microreliëf van ruggen en depressies. Tussen Adegem en Eeklo splitst de dekzandrug zich op in drie evenwijdige ruggen waartussen depressies ingesloten liggen (DE MOOR & HEYSE 1974).

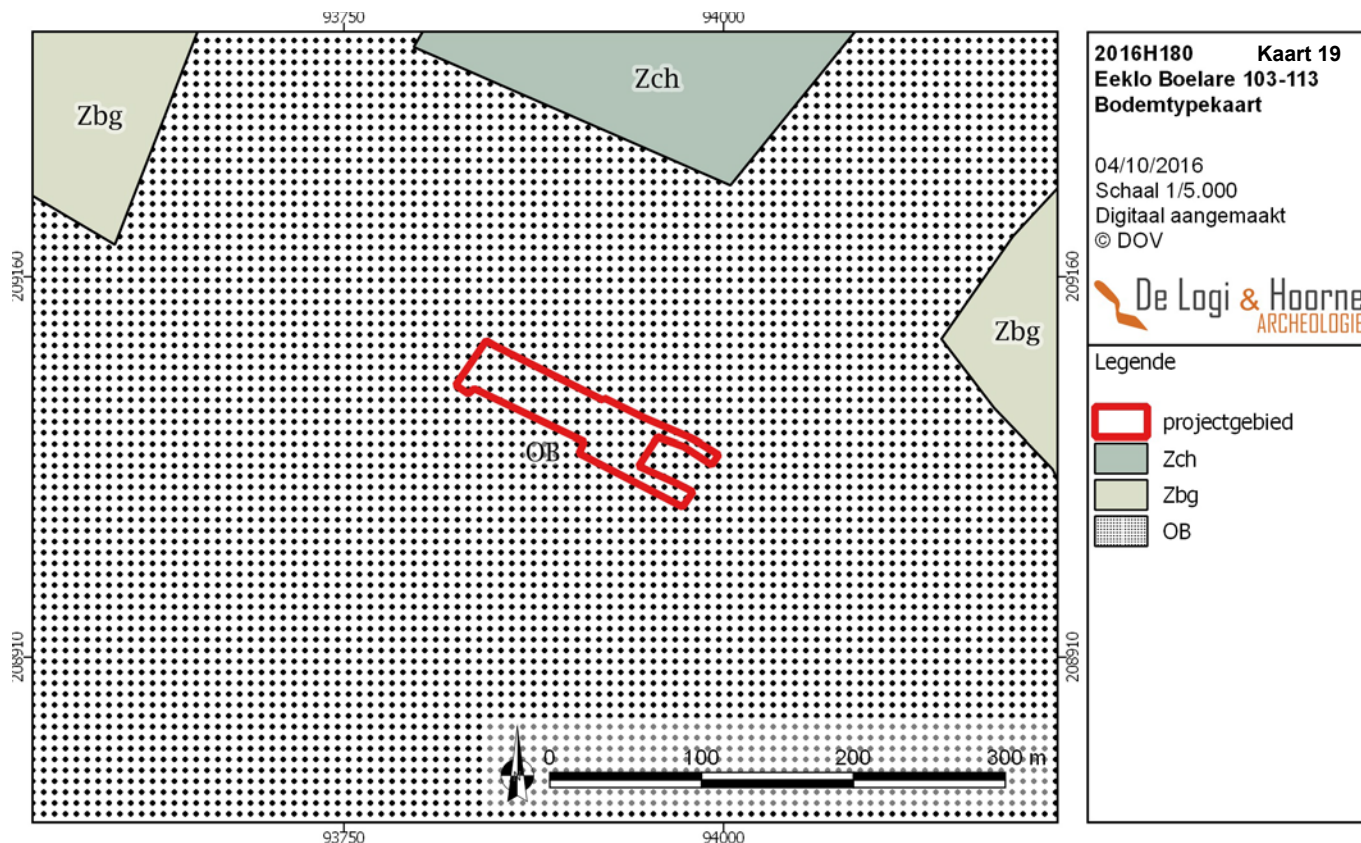
Ten zuiden van het dekzandruggencomplex ligt de depressiegordel van Waarschoot. Deze oost-west georiënteerde zone bestaat uit een serie onregelmatige langwerpige komvormige depressies die van elkaar gescheiden worden door lage ruggen. Ze zijn moerassig van aard en moeten kunstmatig ontwaterd worden. De hoogte van dit gebied ligt tussen de 6 en 7m TAW. Onder andere de Pokmoer, de Leikant en de depressie van Assebroek behoren tot deze depressiegordel (DE MOOR & VAN DE VELDE 1994: 6). Ten noorden van het dekzandruggencomplex bevindt zich het Vlaklandschap van Eeklo. Dit gebied wordt genetisch gezien beschouwd als een tardiglaciale deflatiezone vanwaar een gedeelte van de zandaanvoer naar de zuidelijker gelegen dekzandrug gebeurd is (DE MOOR *et al.* 1995: 5). Het vlaklandschap is een vlakke en zandige oost-west zone die zich grosso modo uitstrekt tussen Zelzate in het oosten en Brugge in het westen. Het vlakke landschap wordt verstoord door lange lage microruggen met een oost-west oriëntatie. Die hebben een breedte tussen 100 en 500m en reiken tot maximaal 2m boven de rest van het landschap dat door de hoge grondwaterstand zeer moerassig kan zijn (HEYSE 1979; DE MOOR & VAN DE VELDE 1994).

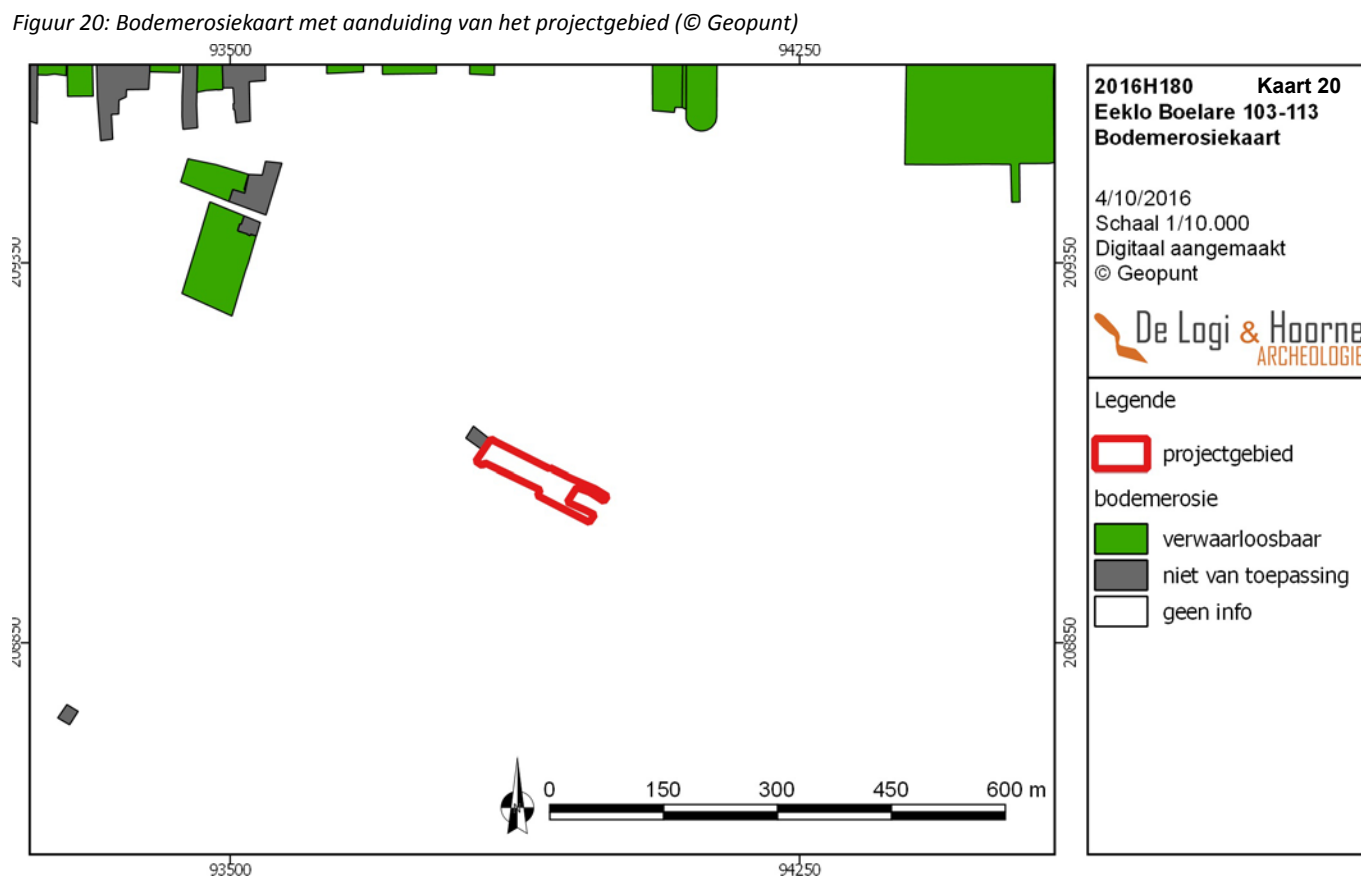
Figuur 17: Tertiair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

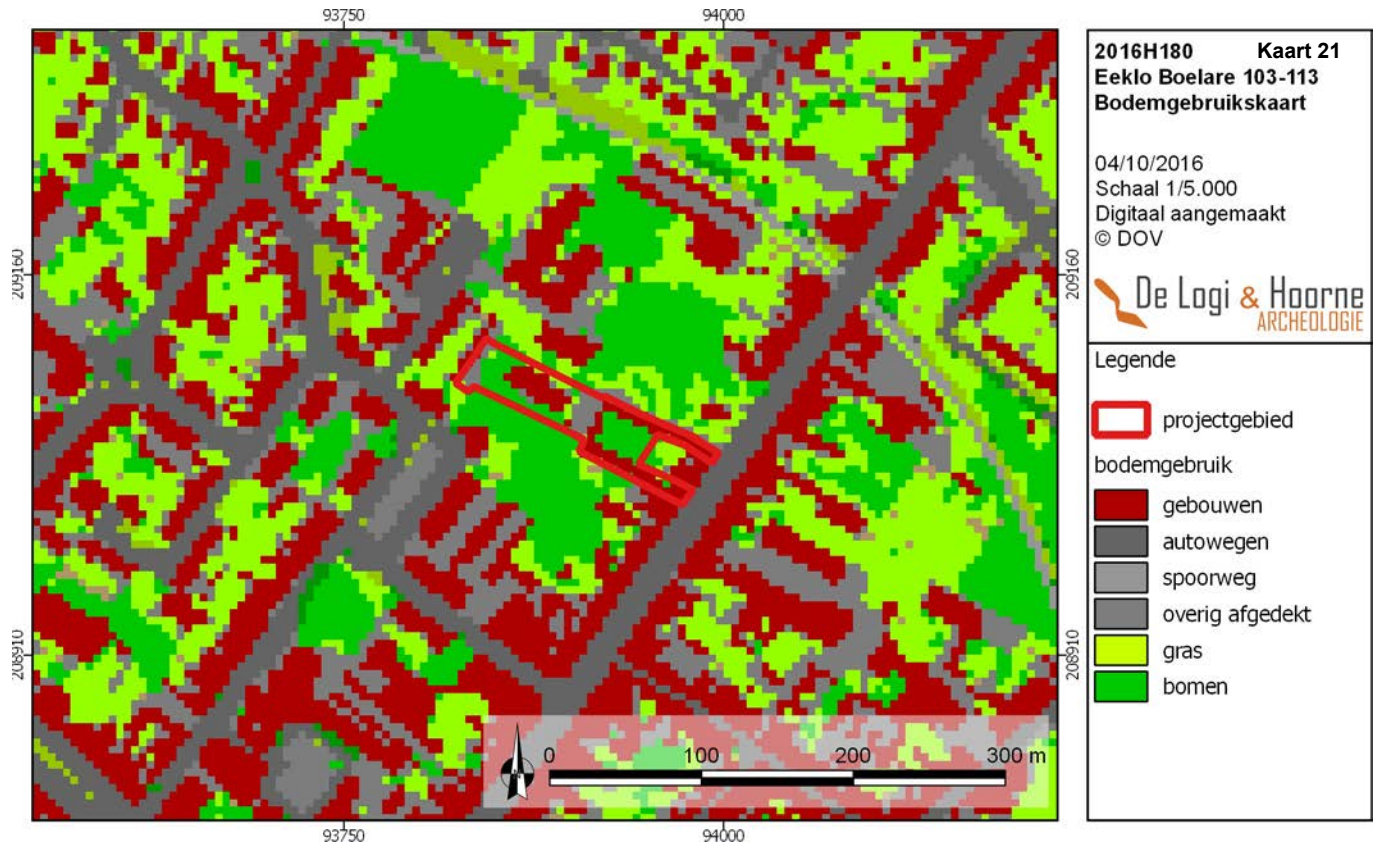
Figuur 18: Quartair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

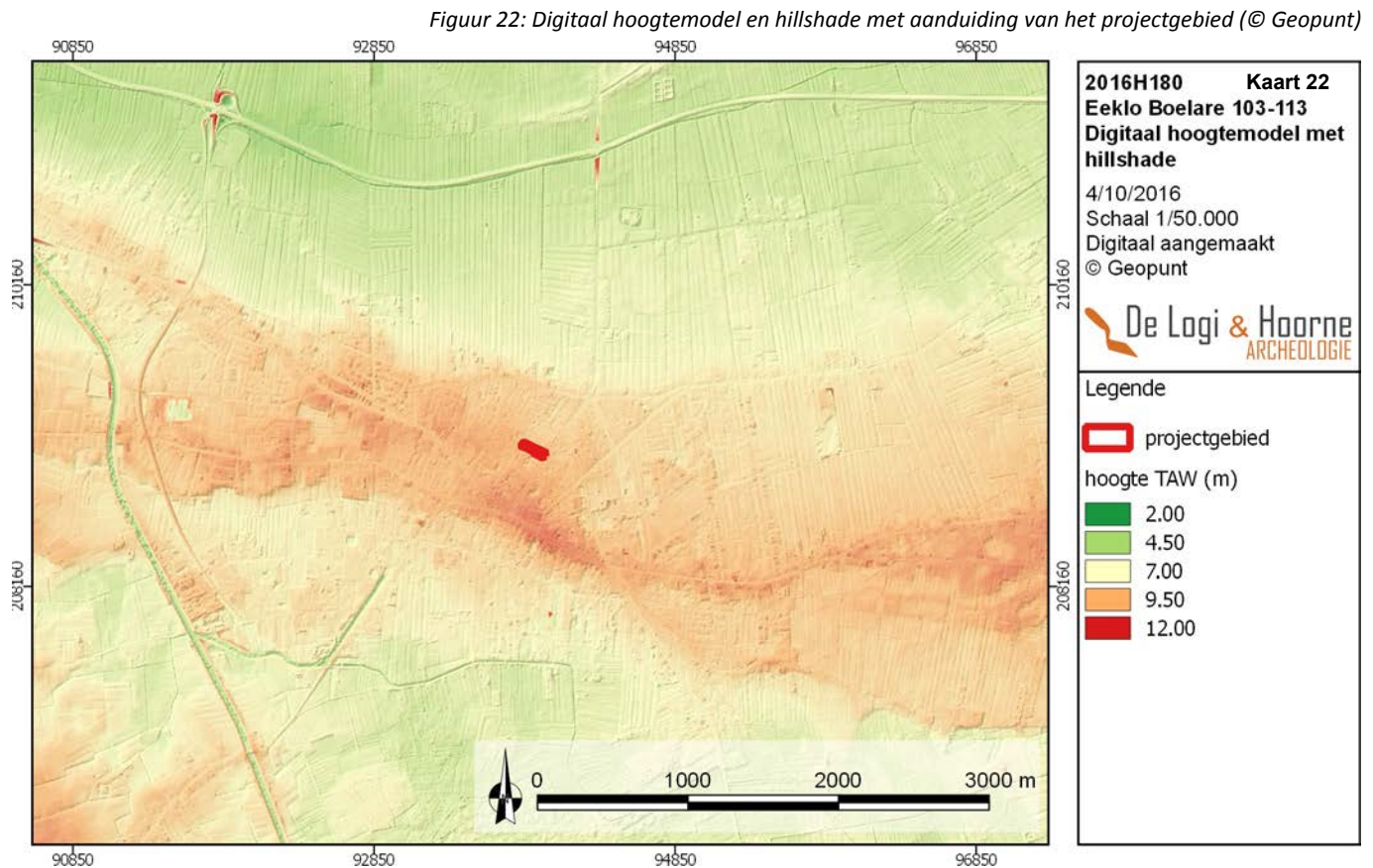
Figuur 19: Bodemtypekaart met aanduiding van het projectgebied (© DOV)

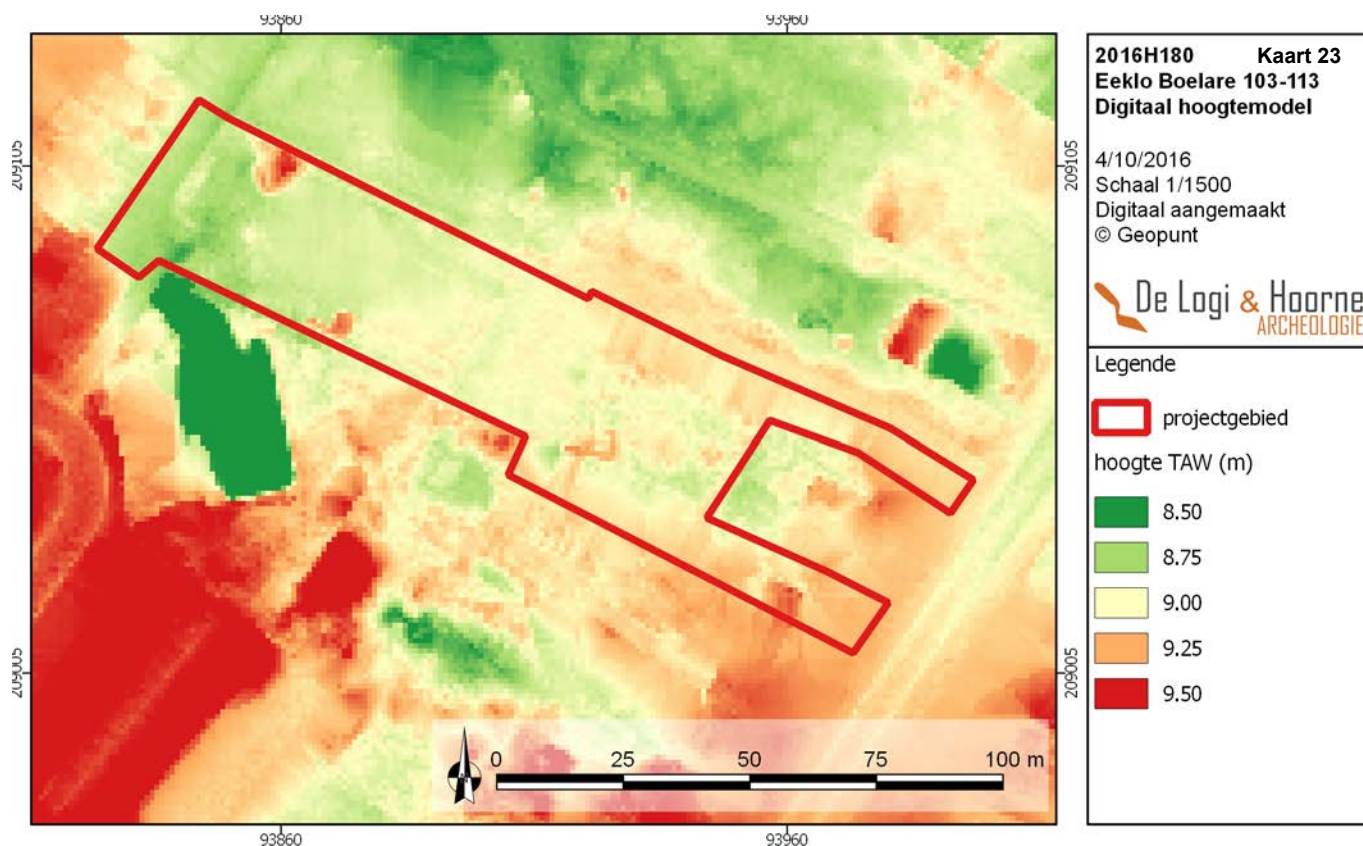
Figuur 20: Bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 21: Bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het projectgebied (© DOV)

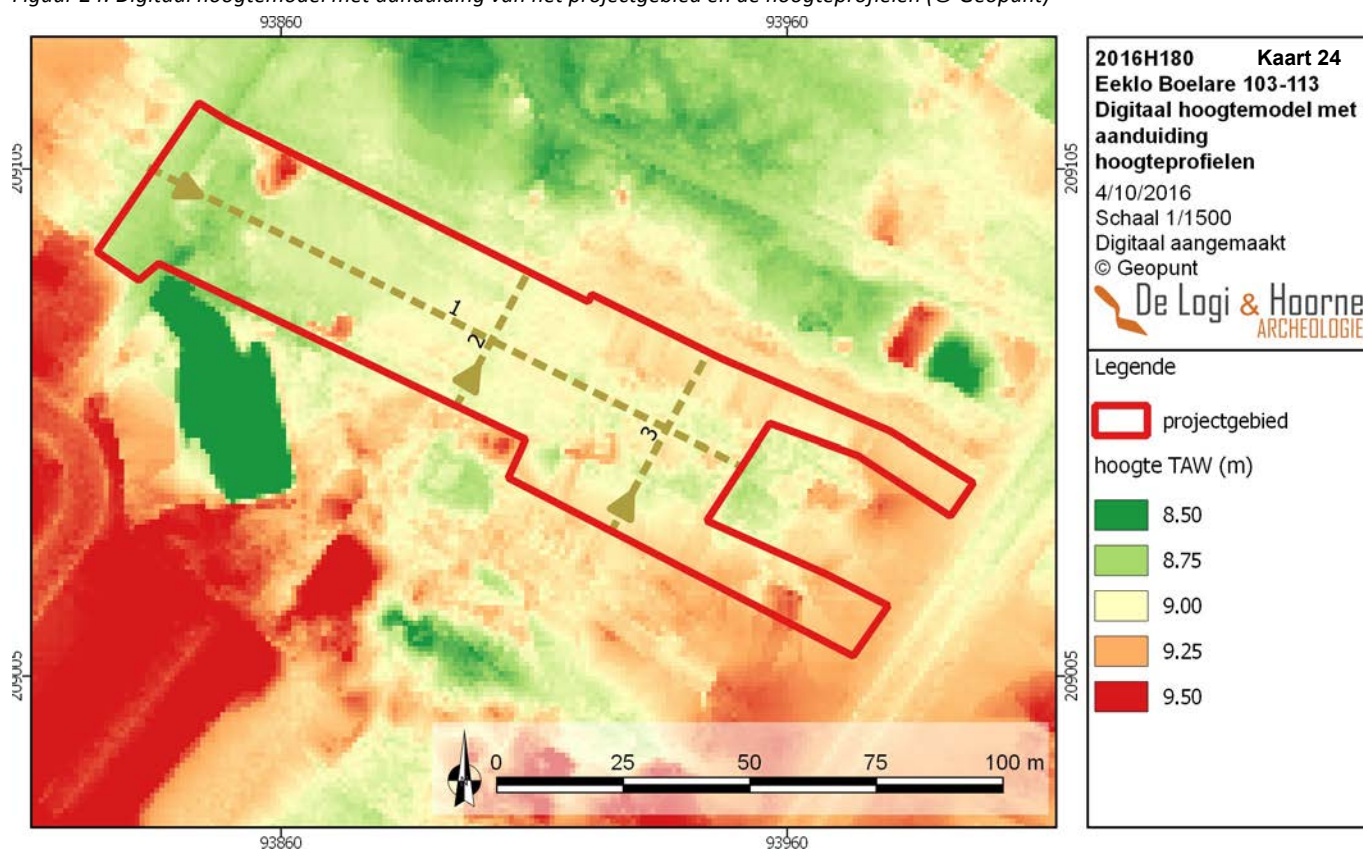

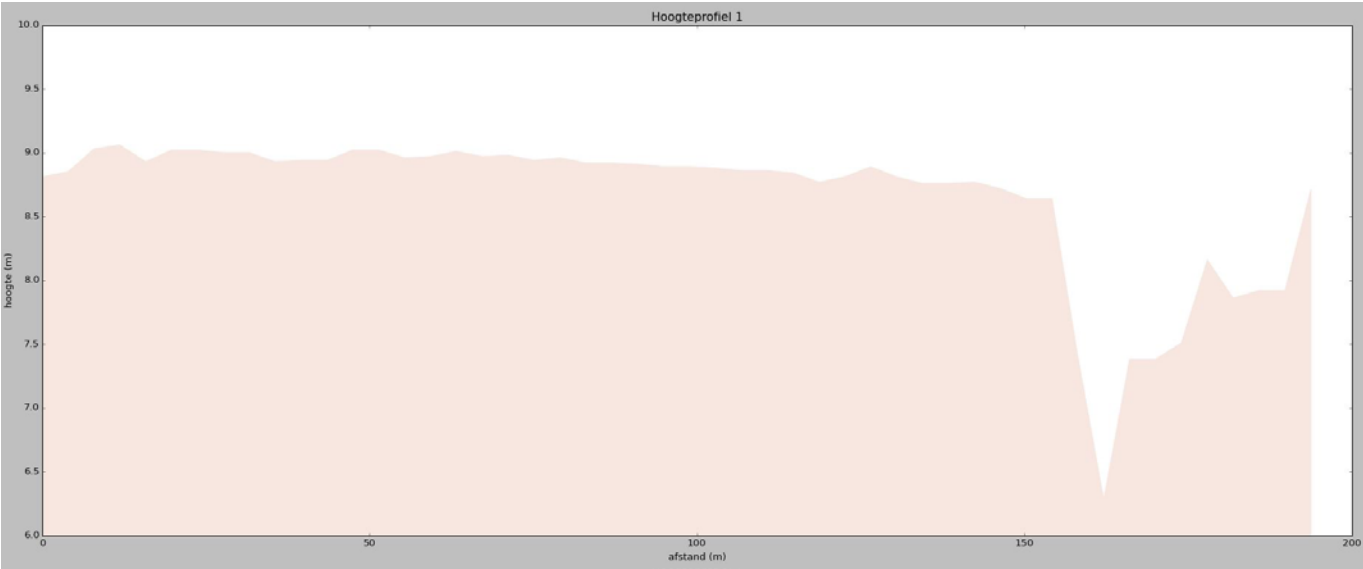
Figuur 22: Digitaal hoogtemodel en hillshade met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

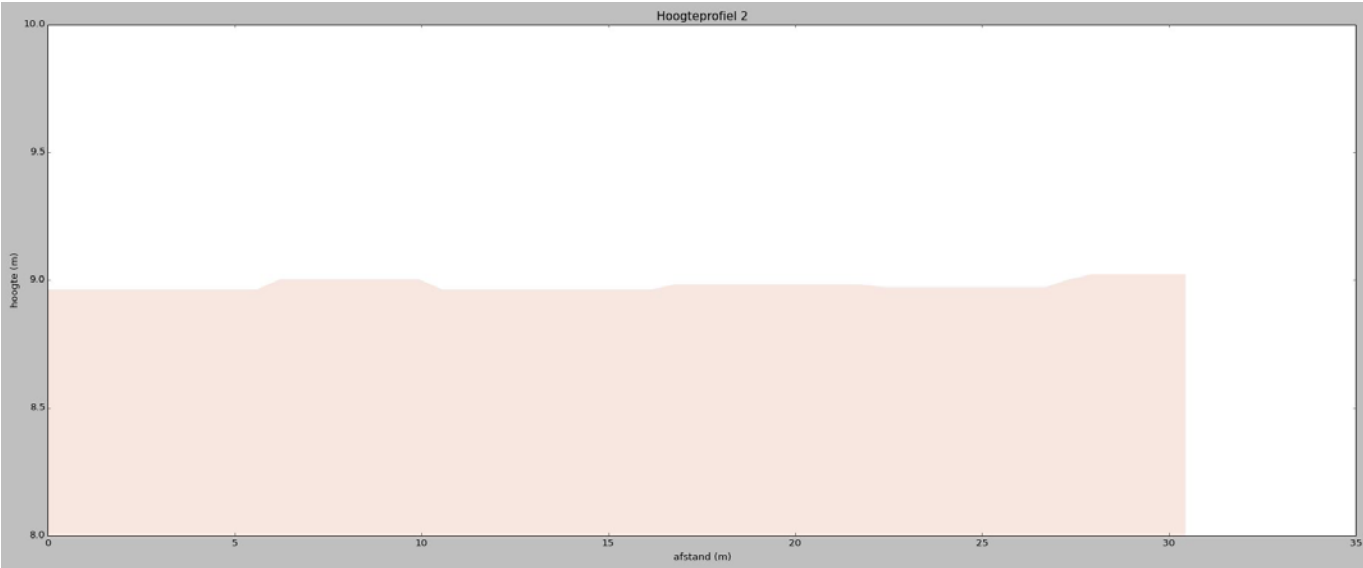
Figuur 23: Detail digitaal hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 24: Digitaal hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied en de hoogteprofielen (© Geopunt)

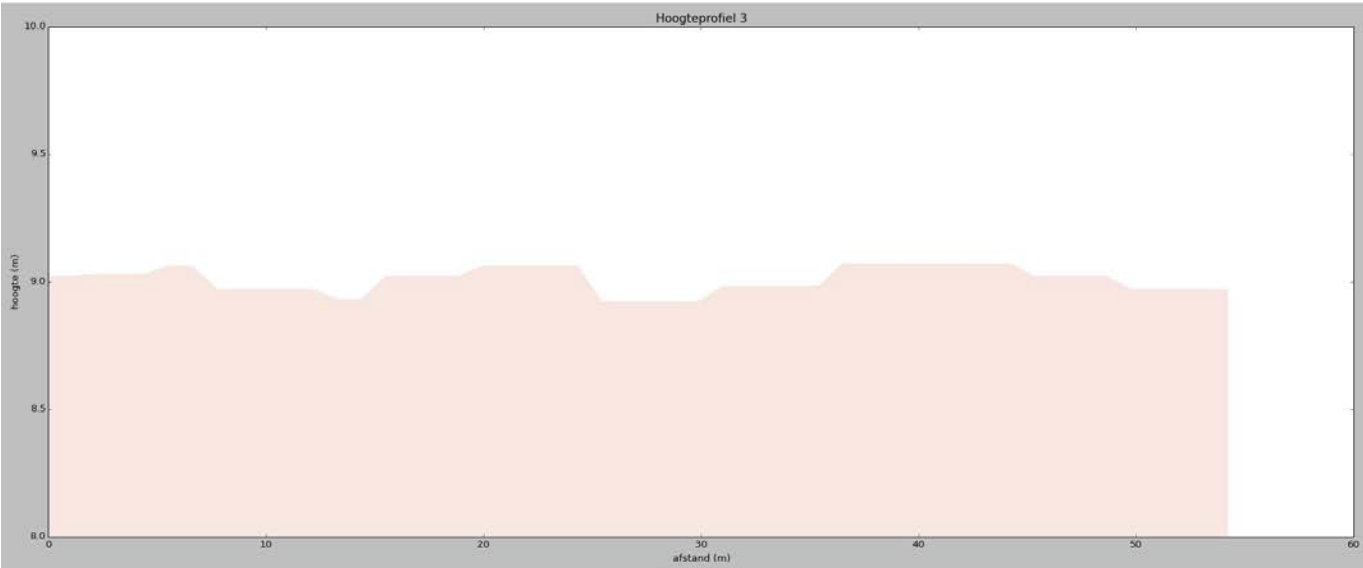

Figuur 25: Hoogteprofiel 1 (© Geopunt)

Figuur 26: Hoogteprofiel 2 (© Geopunt)

Figuur 27: Hoogteprofiel 3 (© Geopunt)

Zowel in de depressiegordel van Waarschoot als in het Vlaklandschap van Eeklo verwijzen toponiemen naar de aanwezigheid van veen en de ontginning ervan (Pokmoer, Moerstraat, Moershoofdeweg,...). Ten noorden van Eeklo, in het vlaklandschap, wordt de aanwezigheid van veen en veenontginning betwist. De woeste gronden die er in de middeleeuwen voorkwamen zouden niet ontstaan zijn als restgronden na veenontginning maar door een intensieve ontbossing die plaatsgreep omdat de gronden er te arm waren voor permanent gebruik als akkerland. Er werd in deze zone immers geen restanten van veenontginning teruggevonden. De veengebieden bevinden zich noordelijker ter hoogte van Aardenburg in Zeeuws Vlaanderen (VERHOEVE & VERBRUGGEN 2006).

Ten zuiden van Eeklo, in de Pokmoer, is de situatie anders. Hier is vastgesteld dat de bodem wel sterk vergraven is en dat heel wat sediment van de oorspronkelijke laatglaciale plas is verdwenen. Naast het veen is ook gyttja, het bodemsediment van dit paleomeer, ontgonnen als kalkrijke grondverbeteraar voor de zure zandgrond (VERHOEVE & VERBRUGGEN 2006).

2.3.1.3. AARDKUNDE

Op de bodemkaart staat het projectgebied gekarteerd al bebouwde zone (OB). In de buurt liggen vooral droge zandbodems met een sterke ijzer en/of humus B-horizont (Zag en Zbg: podzolen en Zch: postpodzol), maar in het oosten van het projectgebied ook een matig natte zandbodem met verbrokkelde textuur B-horizont (Zdc).

2.3.1.4. BODEMEROSIE

Het onderzoeksgebied bevindt zich in een stadskern en is niet gekarteerd op de bodemerosiekaart uit 2016. In noordwestelijke richting staat een klein deel gekarteerd als zone waar erosie niet van toepassing is.

2.3.1.5. BODEMGEBRUIK

Op de bodemgebruikskaart staan binnen het projectgebied zowel stukken bebouwing als afgedekte oppervlakte, zones met gras en struiken en zones met bomen gekarteerd. Dit bodemgebruik kan bevestigd worden aan de hand van de gemaakte foto's tijdens de terreininspectie, uitgevoerd op 22 september 2016. De meeste bebouwing situeert zich op het zuidoostelijke deel van het terrein. Deze woningen en magazijnen hebben een U-vorm die een rechthoekige zone omsluiten waarop hoge bomen staan gekarteerd. Tijdens de terreininspectie werd ook de aanwezigheid van een vervallen zwembad opgemerkt in het midden van deze zone. De fundering van de loodsen lijkt te bestaan uit betonplaten, wat een eerder beperkte impact op het bodemarchief doet vermoeden.

Het noordwestelijke deel van het projectgebied omvat een dansschool/saunacomplex en een bijgebouw. Rondom deze gebouwen staan bomen en zijn zones met gras en struiken aangeplant met wandelpaden rondom het complex. In het midden van het projectgebied komt een parking voor. Zowel de dansschool als het saunacomplex zijn opgetrokken met prefabmaterialen. Dit doet vermoeden dat de fundering van de gebouwen een niet al te grote verstoring op het bodemarchief zal hebben.

2.3.1.6. DIGITAAL HOOGTEMODEL VLAANDEREN

Het projectgebied is gelegen op de zandrug Maldegem-Stekene en bevindt zich tussen 8,56m TAW en 9,46m TAW (Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II). De hoogteverschillen binnen het projectgebied zijn voornamelijk van antropogene aard. De laagst gelegen zone betreft een oprit die toegang biedt tot het perceel 191v². De hoogst gelegen zone ligt in de meest noordelijke hoek van het projectgebied, ter hoogte van een tweede oprit. Het gaat hier waarschijnlijk om opgehoogde delen met betrekking tot de tuinaanleg.

2.3.2. Archeologische voorkennis en historische beschrijving

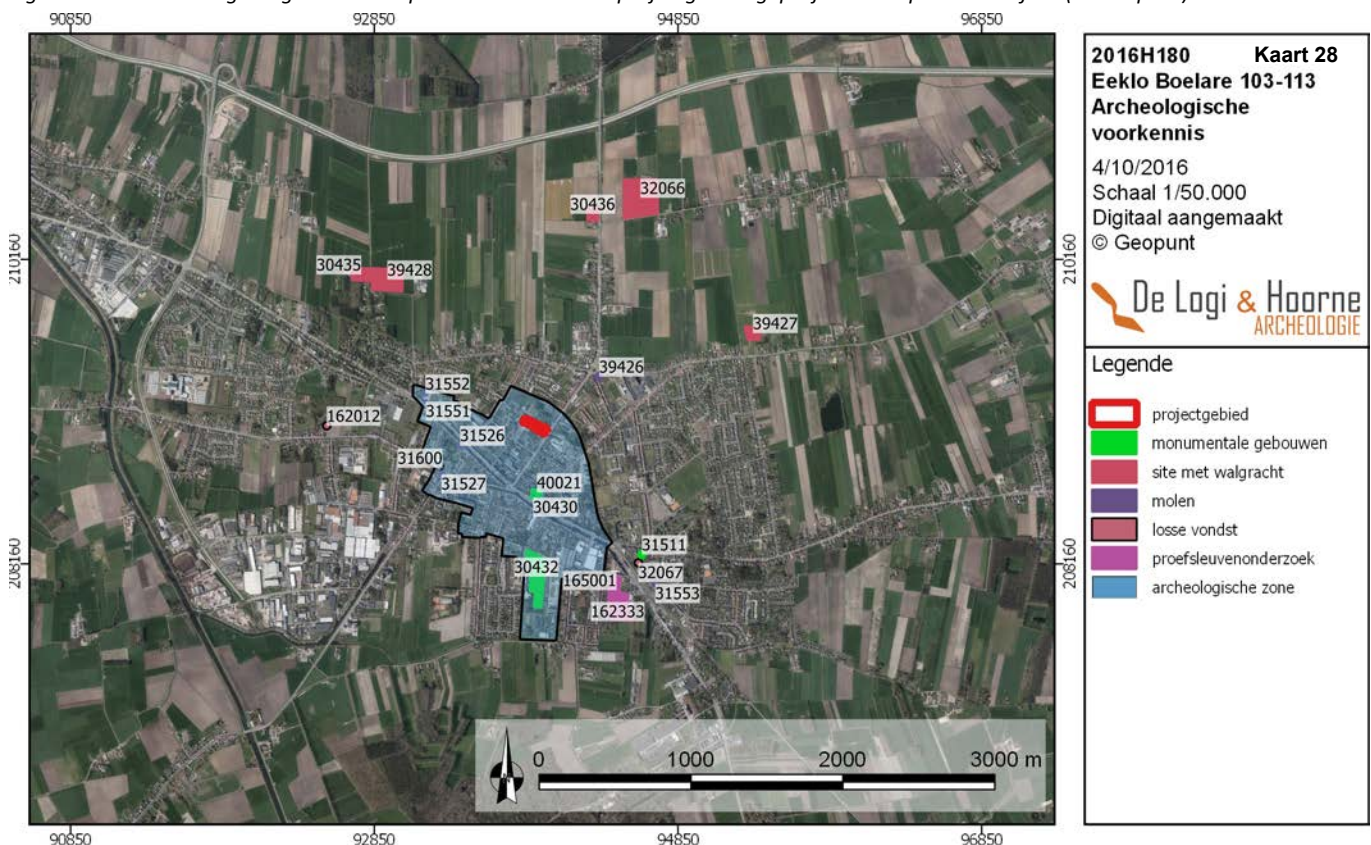
Behalve informatie over de ligging en de ondergrond zijn gegevens uit geschiedkundige literatuur en oude kaarten en de reeds gekende archeologische vaststellingen voor het plangebied en zijn nabije omgeving van groot belang voor het maken van een goede assessment.

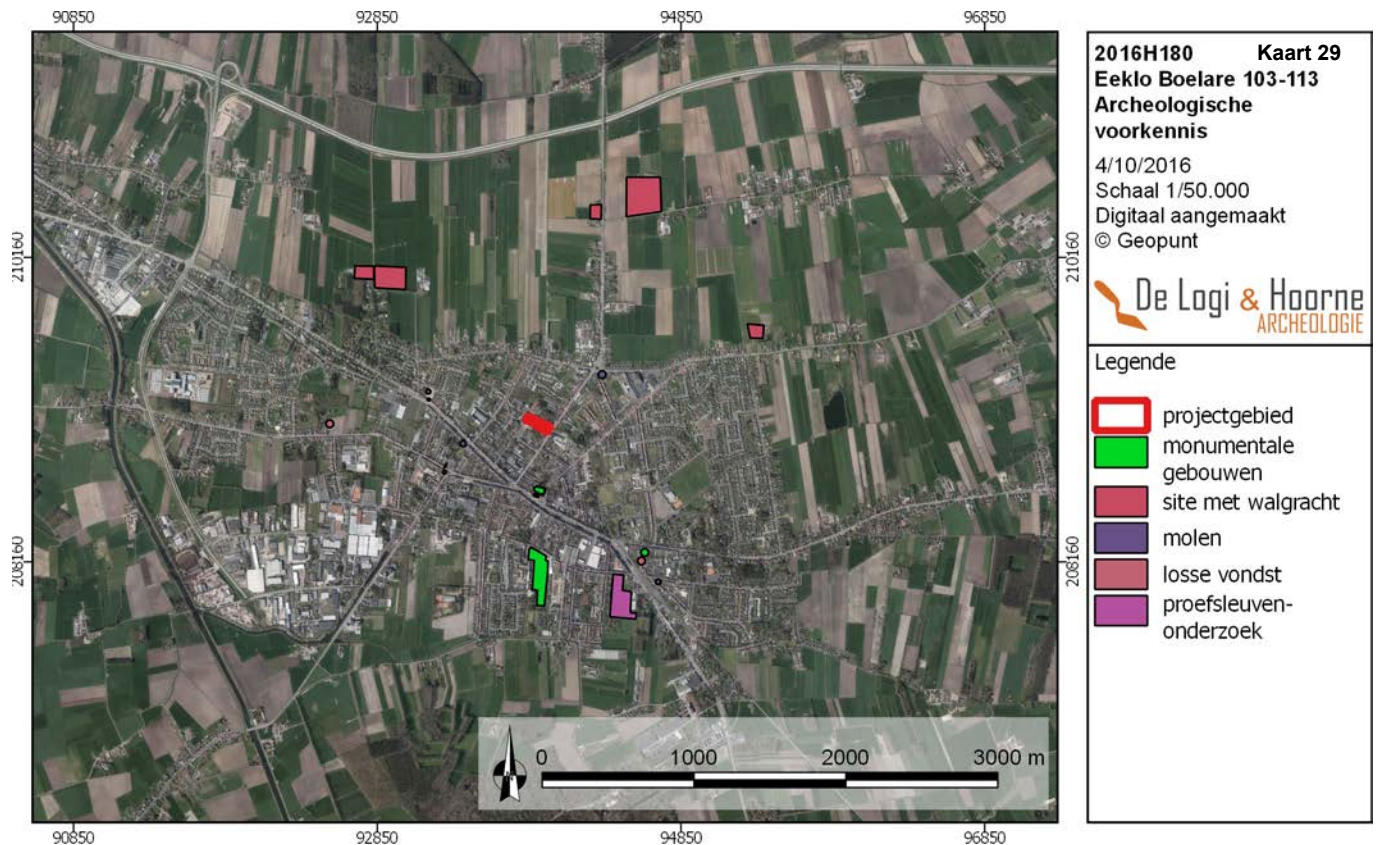
2.3.2.1. ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Binnen de grenzen van het projectgebied zelf werd tot op heden geen archeologische vaststellingen gedaan. Het projectgebied valt wel binnen de archeologische zone van de stad Eeklo. In de nabije omgeving werden in het verleden wel enkele archeologische sites aangetroffen en onderzocht. Het betreft echter weinig archeologische onderzoeken in de vorm van proefsleuven of opgravingen.

De dichtstbijzijnde gekende archeologische site voor het projectgebied ligt op 422m in zuidelijke richting. Bij de aanleg van de huidige Sint-Vincentiuskerk werden funderingen aangetroffen van een oudere kerk. Op basis van de stijl en het bouw materiaal kon deze driebeukige structuur gedateerd worden voor het jaar 1300 (vroeg gotiek). Daarnaast zijn onder het portaal oudere muurresten herkend die mogelijk uit de Romeaanse periode dateren. Het huidige kerkplein was oorspronkelijk een kerkhof dat rond het jaar 1300 omgeven was door een kerkhofmuur. De oudst gekende verwijzing naar de middeleeuwse parochie dateert uit het jaar 1331 en rond 1400 wordt in de literatuur gewag gemaakt over de verwoesting van de houten kerktoeren. In de 15de en 16de eeuw is de kerk bijgevolg meermaals verbouwd. De huidige Sint-Vincentiuskerk is pas voltooid rond 1883 (TONDAT 1992: 3-17) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 40021). Een volgend religieus gebouw behoort tot het huidige klooster- en scholencomplex van O-L-V Ten Doorn. De kapel bevindt zich op zo'n 970m in zuidelijke richting van het projectgebied en gaat terug tot het midden van de 15de eeuw. In de 15de eeuw werd op deze gronden al een stenen kapel opgericht, mogelijk zelfs vroeger. Het klooster en de kapel werden in 1578 vernield, maar de heropbouw startte al vanaf 1600. De huidige kapel dateert uit 1713 maar kende wel verschillende verbouwingen in de 20ste eeuw (RYSERHOVE 1971: 310-395;) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 30432). Het stadhuis van Eeklo, net ten zuiden gelegen van de Sint-Vincentiuskerk, dateert uit de 13de eeuw. De huidige staat van het stadhuis werd rond 1650 voltooid, waarna het stadhuis in 1932 nog een grote restauratie kende (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 30430) (RYSERHOVE 1971: 310-395). Binnen de categorie openbare gebouwen valt ook een voormalig passantenhuis of hospitaal in de Raverschootstraat in Eeklo dat zich op 1,4km in westelijke richting van het projectgebied bevindt. De oorsprong van het gebouw zou in de 13de eeuw te dateren zijn en kent een bestaan tot het einde van de 18de eeuw (DE SMET 1980: 278-331) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 31511).

Figuur 28: de archeologisch gekende vindplaatsen rondom het projectgebied geprojecteerd op een orthofoto (@ Geopunt)

Figuur 29: De gekende archeologische vindplaatsen rondom het projectgebied zonder aanduiding van de CAI-nummer (© Geopunt)

Een groot deel van de archeologische sites rondom het projectgebied bestaat uit de vermelding van molens die tussen de late middeleeuwen en nieuwe tijd te dateren vallen. Aan de zuidkant van de Molenstraat, tegenover de toen nog niet bestaande Eikelstraat, 500m ten zuidwesten van het projectgebied, wordt in schriftelijke bronnen gesproken over een molenwal met bijhorend huis, gekend als *Den Papegaai*, uit de 16de eeuw (PILLE 2001: 2-11) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 31526). Ter hoogte van de kruising van de Vrombautstraat met de Rabautstraat, op 500m ten noordoosten van het projectgebied is op de Ferrariskaart nog een houten windmolen waar te nemen. Wanneer de molen is opgericht is niet duidelijk maar hij bleef zeker tot het einde van de 18de eeuw in gebruik (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 39426). Gelegen op de zuidelijke hoek van de Raverschootstraat en de toen nog niet bestaande Tieltsessteenweg, 700m ten zuidwesten van het projectgebied, stond de Oliewindmolen gekend. De oudste vermelding van deze structuur dateert uit 1636, maar mogelijk was deze nog ouder (PILLE 2001: 2-11) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 31527).

De *Stampcot de Keyserinne* molen, op 740m in noordwestelijke richting van het projectgebied, dateerde al uit de 15de eeuw, mogelijk zelfs vroeger, maar werd ook in de 16de eeuw volledig verwoest (PILLE 2001: 2-11) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 31551). Bij het kruispunt van de Molenstraat met de H. Grafstraat, 746m ten noordwesten van het projectgebied, stonden verschillende molens. Enkele van deze molens zijn bij naam gekend zoals de Westmolen en *Stampcot de Keyserinne*. De Westmolen of Hoge molen was zeker in de 16de eeuw in gebruik maar werd verwoest gedurende de godsdienstoorlogen. In het begin van de 17de eeuw is deze wel terug opgebouwd (PILLE 2001: 2-11) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 31552). Op de kruising van de Lekestraat en de Schaperijstraat in Eeklo, op 1,3km in zuidoostelijke richting van het projectgebied, kan een molen uit de 16de eeuw aangeduid worden (PILLE 2001: 2-11) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 31553).

Rondom het projectgebied komen ook meerdere sites met walgracht voor. Aan de Sint-Jansdreef 24 in Eeklo, op 1,3km van het projectgebied, bevindt zich een site met walgracht, het *Sint-Jansgoed* of *Goed ten Moere*. Oorspronkelijk stond hier een omgrachte hoeve, in handen van de broeders van het Sint-Janshospitaal in Brugge, die in het begin van de 16de eeuw in twee bedrijven is gesplitst (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 39428). In dezelfde straat

is nog een hoeve aanwezig waarvan de oorsprong waarschijnlijk in de 13de eeuw kan worden geplaatst. Vermoedelijk is deze hoeve opgericht door de broeders van het Sint-Janshospitaal en vormt deze hoeve de uitvalsbasis voor de verdere uitbouw van andere hoeves in de directe omgeving (RYSERHOVE 1971: 310-395) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 30435). Aan de Peperstraat 99 in Eeklo, op 1,4km in noordoostelijke richting van het projectgebied, stond een voormalige hoeve dat vermoedelijk in de 13de eeuw werd opgericht (RYSERHOVE 1971: 310-395) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 30436).

Op 1,5km in noordoostelijke richting van het projectgebied stond aan de Vrombautstraat in Eeklo een site met walgracht die op de Ferrariskaart zichtbaar is. Het is niet duidelijk in welke periode de oorsprong van deze site te dateren valt (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 39427). Tot slot bevindt zich Langs Bus 1 in Eeklo, op 1,6km in noordoostelijke richting van het projectgebied, de *Huysmans Hoeve*. Deze hoeve, oorspronkelijk een site met walgracht, werd in 1253 gesticht en kende doorheen de geschiedenis verschillende herstellingsfasen (TONDAT 1993: 11-13) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 32066).

Binnen een straal van 2km rondom het projectgebied zijn ook enkele losse vondsten gedaan. Ter hoogte van de Raverschootstraat 6, 670m ten zuidwesten van het projectgebied, is de oudste archeologische vondst binnen de stadskern gedaan. Op dit perceel is namelijk een gepolijste bijl uit het neolithicum aangetroffen (TONDAT 1974: 5) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 31600). In de Hospitaalstraat in Eeklo, op 1,13km in zuidoostelijke richting van het projectgebied zijn nog enkele losse vondsten ingezameld. De vondsten bestaan uit een aantal Romeinse munten en een *groenachtige fles met stoppels* die waarschijnlijk ook in de Romeinse periode te dateren valt (TONDAT 1974: 35) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 32067). Aan de Raverschootstraat in Eeklo zijn op 1,4km ten westen van het projectgebied verschillende losse vondsten ingezameld waaronder een Schotse penny uit 1480, een zegelstempel uit de 16de-17de eeuw en enkele munten van Philips II (1557-1567) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMER 162012).

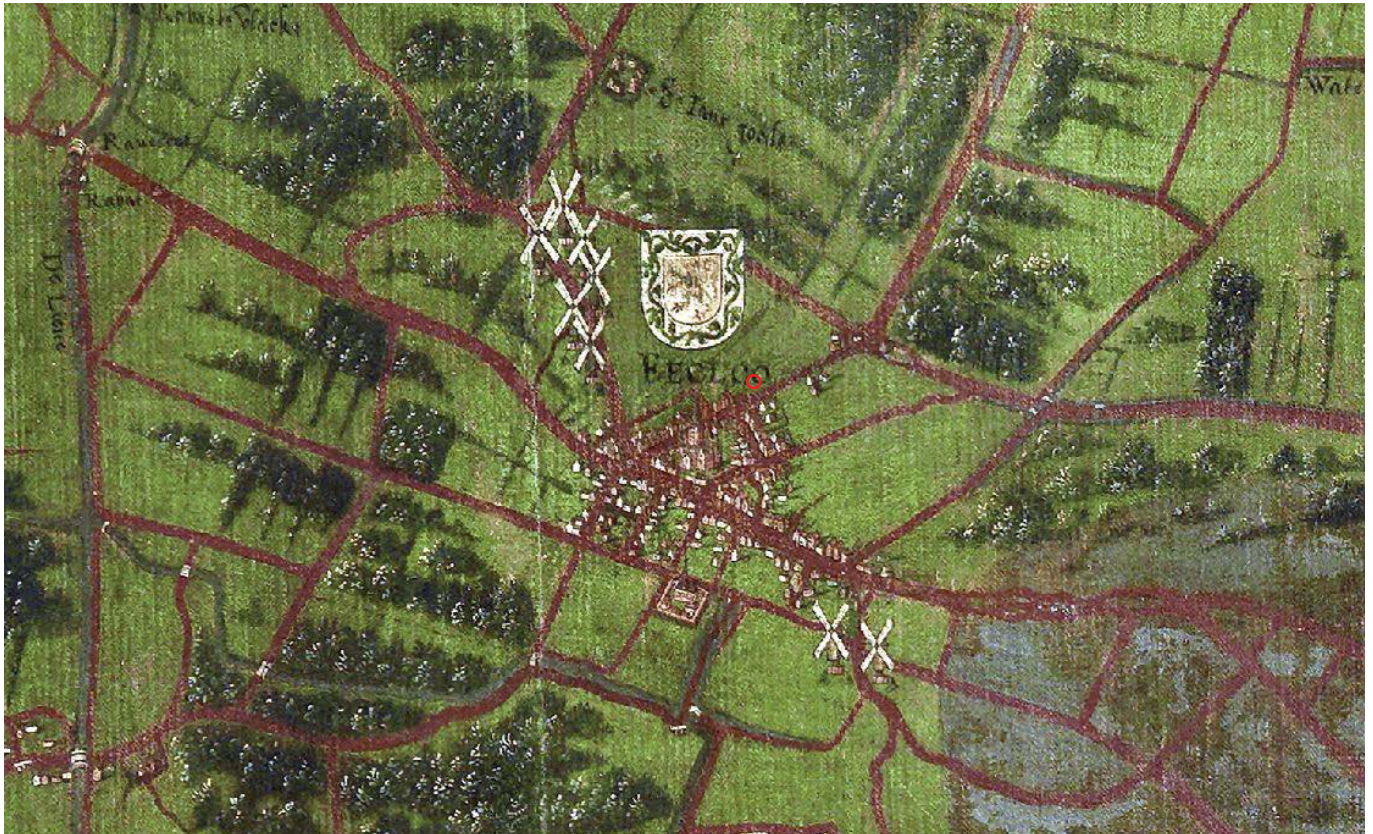
Het enige archeologische onderzoek dat in de directe omgeving van het projectgebied plaatsvond, is een proefsleuvenonderzoek ter hoogte van de Zuidmoerstraat dat in 2013 werd uitgevoerd. Het onderzoek, gelegen op 1,3km in zuidoostelijke richting van het projectgebied, leverde weinig relevante archeologische informatie op. Tijdens het veldwerk werden wel enkele steentijdvondsten ingezameld (CORNELIS & VAN REMOORTER 2013) (CENTRAAL ARCHEOLOGISCH INVENTARISNUMMERS 165001; 162333).

2.3.2.2. HISTORISCHE KAARTEN EN KADASTERPLANNEN

De oudste consulteerbare kaart waarop Eeklo te herkennen valt is de kaart van Pieter Claeissens uit 1597. Deze kaart is een kopie van de topografische kaart van de kasselrij van de Brugse Vrije, opgemaakt door Pieter Pourbus in 1571. Het projectgebied kan door de herkenning van onder meer de Boelare, Terilincstraat, Pastoor De Nevestraat en de August van Ackerstraat gelokaliseerd worden. De bewoning van Eeklo beperkt zich op de kaart in de noordelijke richting aan de splitsing van de Boelare met de Teirlinckstraat. Verder naar het noorden toe lijkt het grondgebied van Eeklo in gebruik als grasland of akkergebied. Het is in deze regio dat het projectgebied gesitueerd kan worden (WWW.KAARTENHUISBRUGGE.BE 2016).

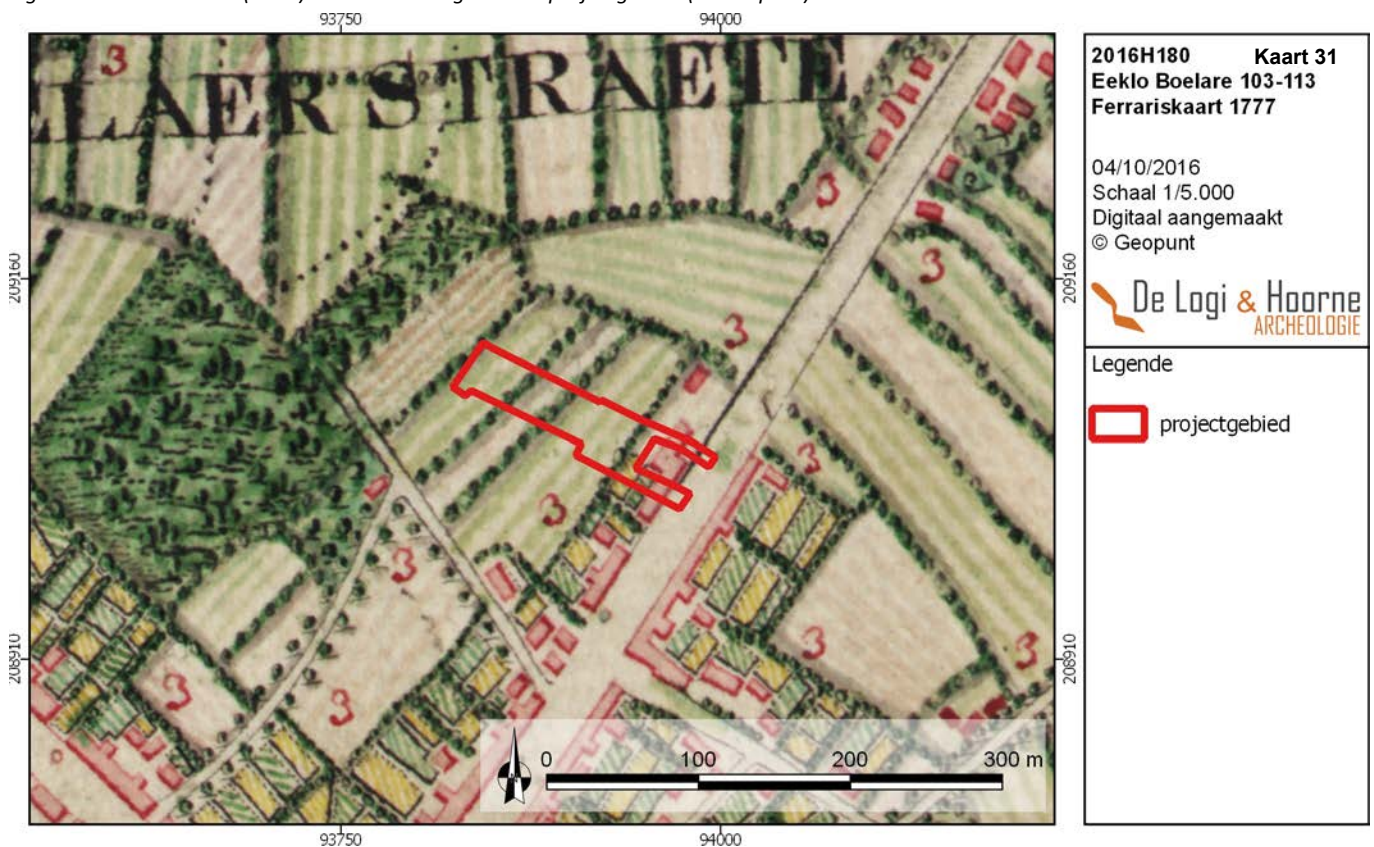
De kaart van Ferraris uit 1777 is gedetailleerder dan de vorige besproken historische kaart. Binnen het projectgebied is een bakstenen gebouw aan de straatkant van de Boelare op te merken. Dit gebouw behoort tot een langgerekt perceel met een NO-ZW oriëntatie waarop nog een klein bijgebouw staat in de noordelijke hoek van dit perceel. De overige oppervlaktes zijn in gebruik als moestuin, akker of erfplein. Ten noordwesten van dit perceel liggen nog drie percelen waarover het projectgebied loopt. Alle drie de percelen hebben dezelfde oriëntatie als het perceel aan de straatkant. De percelen zijn in gebruik als grasland waarrond een bomenrij staat (WWW.GEOPUNT.BE 2016).

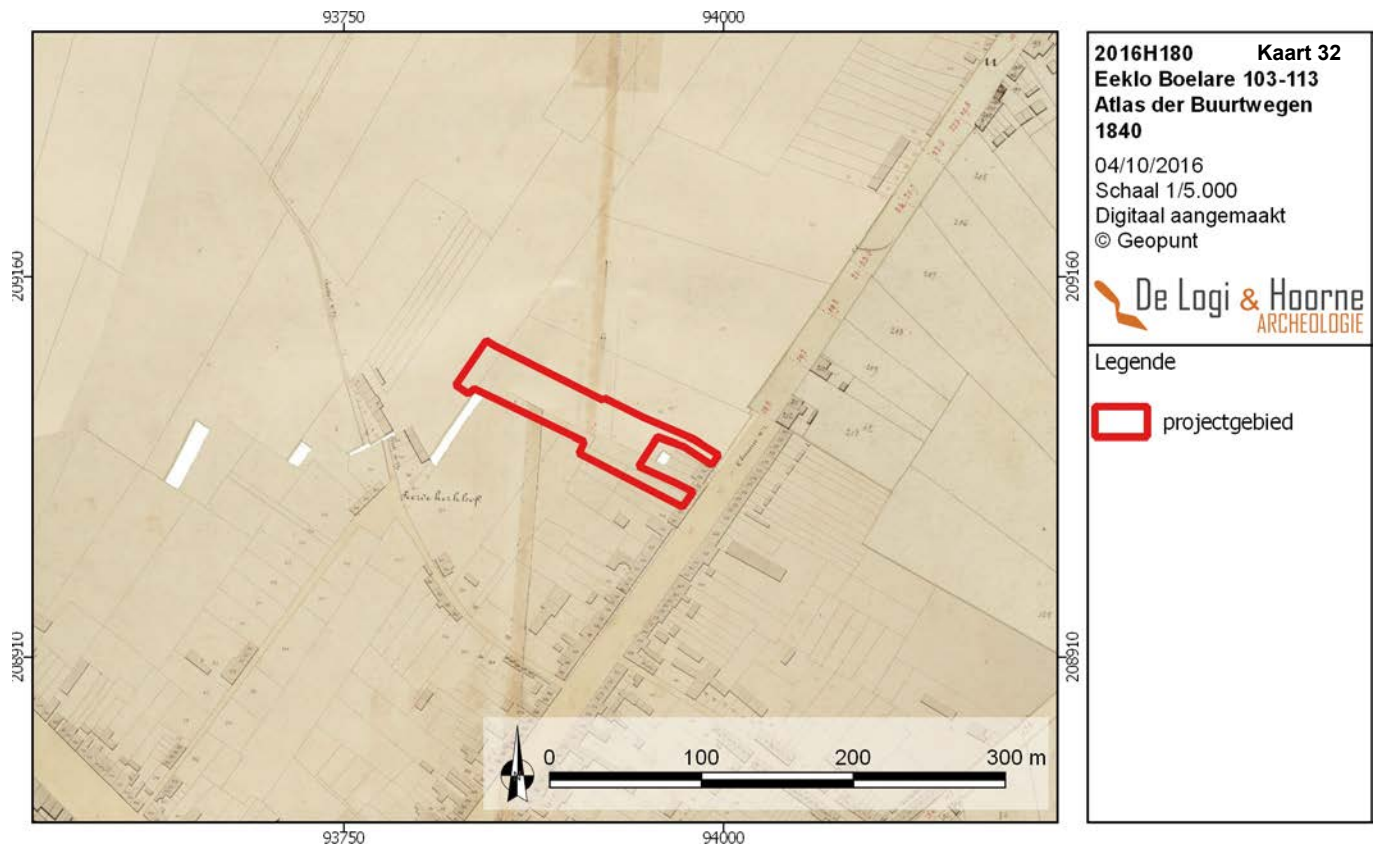
Op de Atlas der Buurtwegen is te zien dat tussen de 63 jaar dat tussen deze kaart en de Ferrariskaart zit, de percelen waarbinnen het projectgebied vallen een grote verandering hebben ondergaan. Alle percelen gelegen aan de straatkant zijn nu haaks op de Boelare gericht. Aan de straatkant zijn nu meerdere kleine rijhuizen zichtbaar. Enkel op het perceel 191f² is nog geen bewoning

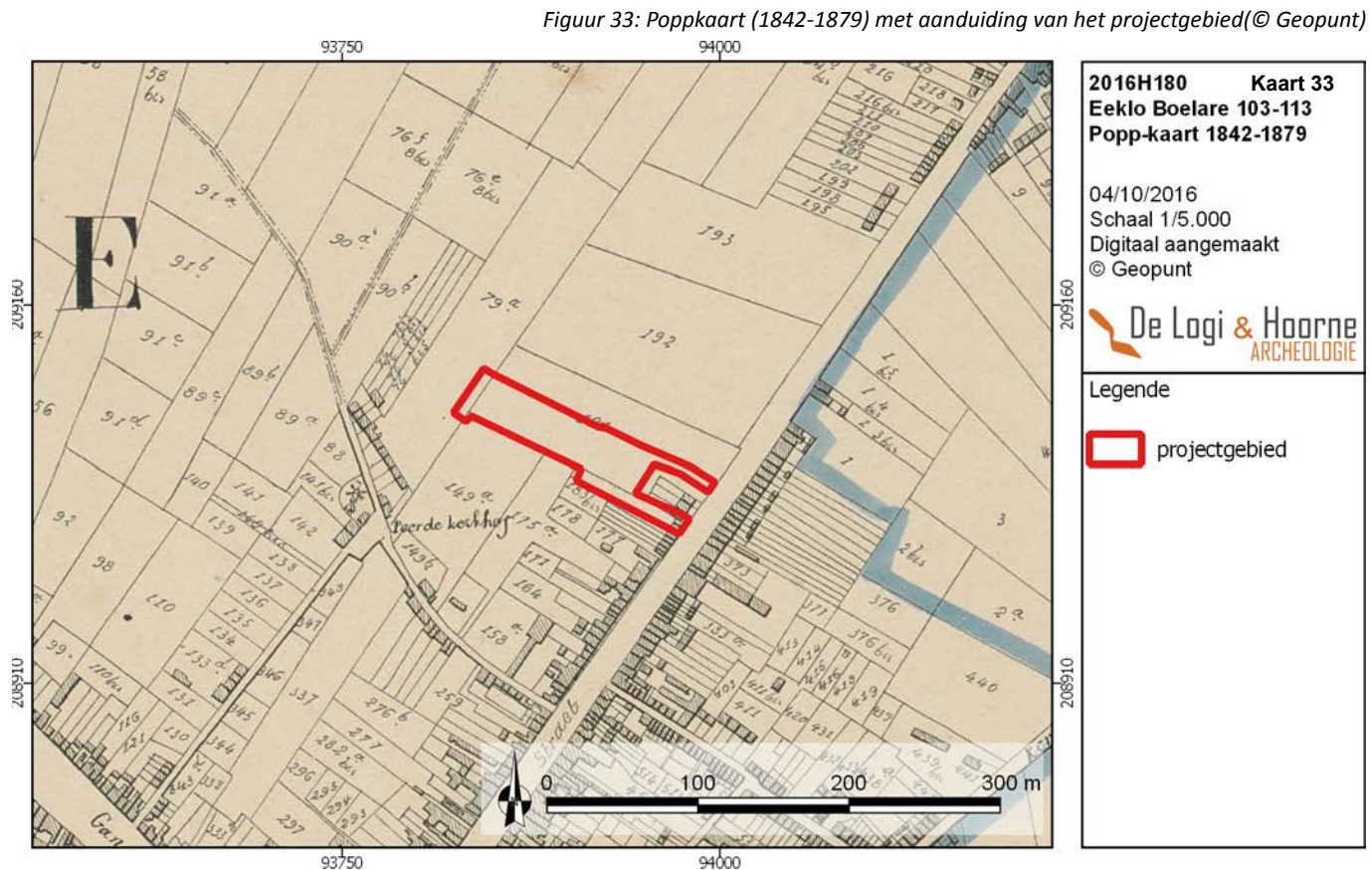
Figuur 30: Kaart van Pieter Claeissens (1597) met in het rood de aanduiding van het vermoedelijke projectgebied (© Kaart en Huis Brugge)

Figuur 31: Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 32: Atlas der Buurtwegen (1840) met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

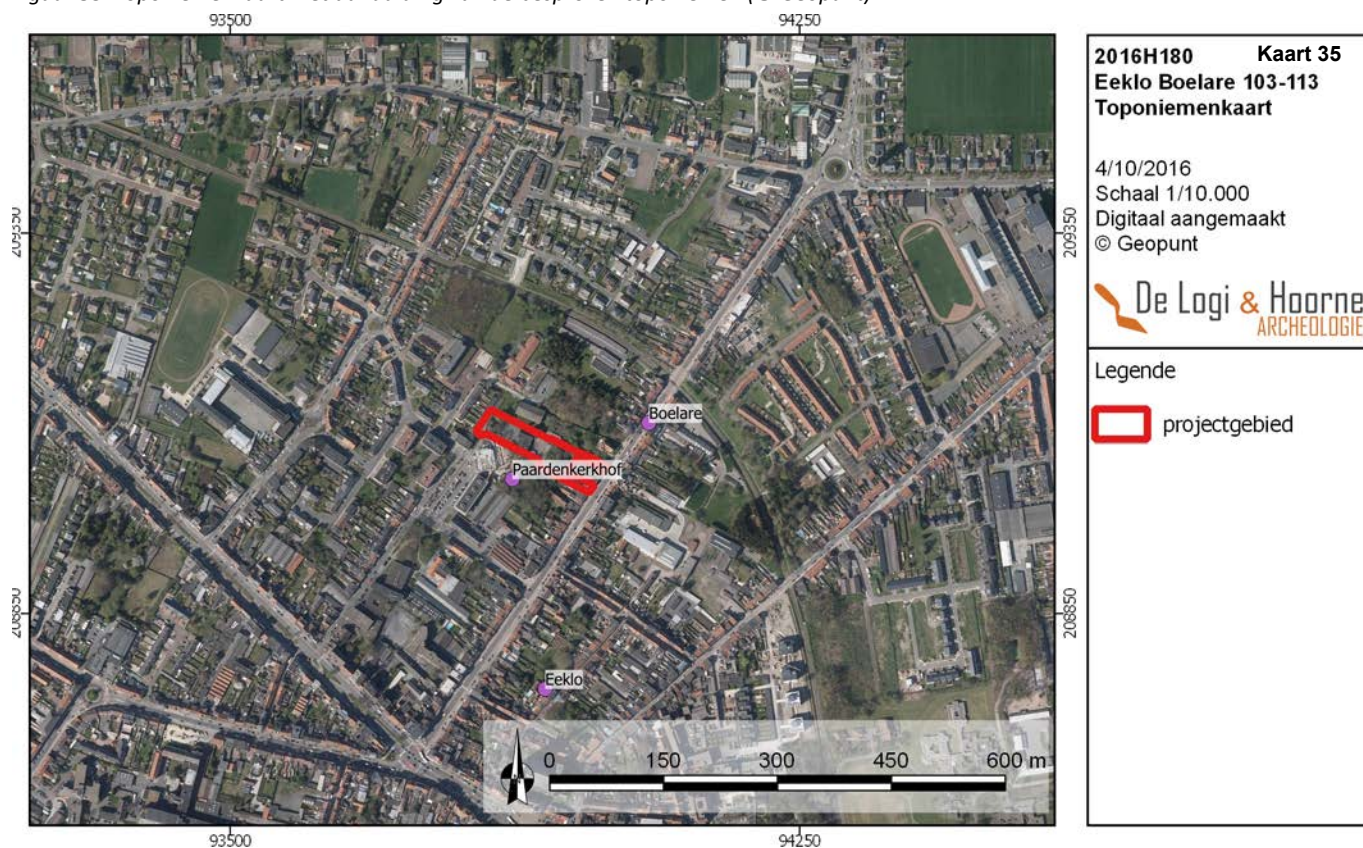

Figuur 33: Poppkaart (1842-1879) met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 34: Topografische kaart van Vandermaelen (1846-1854) met de aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 35: Toponiemenkaart met aanduiding van de besproken toponiemen (© Geopunt)

merkbaar. Het grootste deel van het projectgebied valt binnen het perceel 84. Ten zuidwesten, op perceel 296, valt *Peerdekerkhof* te lezen. Van dit perceel valt enkel een klein stuk van het noordoostelijk deel binnen het projectgebied (WWW.GEOPUNT.BE 2016). De Poppkaart uit 1842-1879 geeft een zelfde beeld weer van het gebied als wat reeds op de Atlas der Buurtwegen te zien was. Het perceelnummer 84 is nu vervangen door nummer 191, het huidige hoofdnummer. Het *Paerde kerkhof* valt nu volledig buiten het projectgebied. Een mogelijkheid die bestaat is dat de georeferentie van de Atlas der Buurtwegen minder nauwkeurig is dan de Poppkaart. De topografische kaart Vandermaelen biedt dezelfde informatie (WWW.GEOPUNT.BE 2016).

2.3.2.3. TOPONYMIE EN LITERATUUR

Over de oudste ontwikkeling van Eeklo en de exacte stichting van de kerk is weinig geweten. Pas in de 12de eeuw wordt Eeklo voor het eerst in de bronnen vermeld. De graaf van Vlaanderen bouwde de burcht van Raverschoot en aanvankelijk concentreerde de bewoning zich rond deze burcht, in het westelijk deel van het huidige grondgebied. Deze grafelijke burcht, werd volgens Galbertus van Brugge in 1127, na de moord op Karel De Goede, afgebrand waardoor de bewoningskern zich naar het oosten en het huidige stadscentrum verplaatste. Het was deze oostelijke nederzetting die in 1240 de stadsrechten van gravin Johanna Van Constantinopel ontving. Deze stadskeure gaf Eeklo het recht op een eigen rechtspraak en het eerste *stede huus* werd kort nadien opgericht op de plaats van het huidige stadhuis dat dateert uit de tweede helft van de 17de eeuw (DE VOS 1971: 6-88; RYSERHOVE 1971: 310-395; TONDAT 1992: 3-17; VAN DE BOUCHAUTE 1982).

Al in de 11de eeuw en wellicht zelfs vroeger, kwam er op de heerweg druk verkeer tot stand. Door de centrale ligging tussen Brugge en Gent, kon de stad zich dankzij de goede handelscontacten ontplooiën binnen de lakennijverheid (DE POTTER & BROECKAERT 1973). Ook de Gentse abdijen van Sint-Pieter en Sint-Baafs speelden bij de economische ontwikkeling van de stad een belangrijke rol. Net ten noordwesten van de stadskern werden verschillende pachthoeven opgericht. Het *Sint-Jansgoed* en het *Goed ter Moere*, ten noordwesten van de stadskern zijn hiervan enkele getuigen (LAMPAERT 1967-1973; RYSERHOVE 1971).

Voor de aanvang van de 13de eeuw speelde Eeklo geen belangrijke economische of politieke rol. Het waren voornamelijk Aardenburg en Maldegem die een belangrijkere positie innamen. In de bewuste keure van 1240 wordt de stad *Novum Eclo* genoemd. Deze naamgeving moet gezien worden in het licht van de snelle 13de eeuwse ontwikkelingen die gekenmerkt werden door de grootschalige ontginning van bos, veeteelt en in beperkte mate landbouw. In de 12de eeuw kwam er vanuit het latere Eeklo wel een verkeersstroom in noordelijke richting op gang, toen de graaf van Vlaanderen de moeren in het noorden van het graafschap op grote schaal liet ontvenen. Vanaf de 13de eeuw gebeurde deze turfongtinning op grote schaal. Dergelijke drukte moet ontegensprekelijk de mensen ertoe aangezet hebben, zich aan de Antwerpse Heerweg te vestigen en dan met name op een plek dichtbij de weg naar het rijke noordelijke turfgebied. Op de droge zandgrond was het immers goed wonen (DE VOS *et al.* 1971: 9).

In het midden van de 13de eeuw stond Eeklo gekend als de *parrochia Sancti Vincentii* of *Eclo Sanctae Crucis*. Het is rond diezelfde periode dat de stedelijke structuur van Eeklo voltooid werd. De stadskern werd gevormd door de Markt, oorspronkelijk bestaande uit het kerkplein met kerk en schepenhuis en bevat binnen het stratennet tussen de Zuidmoerstraat in het zuiden, de Cocquytstraat in het westen en de Patersstraat in het oosten. Later breidde Eeklo zich in het westen uit tot aan de Zandvleuge en de Brugse straat, in het noorden tot het einde van de Boelare, de Kerkstraat, de Krommewaalstraat en in het oosten tot aan de Hospitaalstraat. Vooral ten noorden van de stadskern was het grondgebied zeer uitgestrekt. Het noordelijke territorium bestond bijna uitsluitend uit grafelijke moergronden en *woestijnen* (DE VOS 1971: 6-88).

Door de gunstige ligging langs de handelsweg Brugge-Antwerpen, en de verbinding met Gent via het rond 1450 gegraven Leiken, kon Eeklo zich als handelsstadje ontwikkelen. De lakennijverheid was een belangrijke bron van inkomsten aangezien Eeklo binnen het graafschap Vlaanderen deel uitmaakte van het Brugse Vrije. De grauwezusters van Sint-Omer stichtten rond 1450 het Onze-Lieve-Vrouweklooster Ten Doorn, waarvan de ommuring staat afgebeeld op de kaart van het Brugse Vrije door Pieter Pourbus uit 1562 (DE POTTER & BROECKAERT 1973; LAMPAERT 1967-1973; RYSERHOVE 1971: 310-395; DE SCHRIJVER 1993; TONDAT 1993: 174-179; PILLE 2003: 57-

68; VAN HOECKE 1995-1998). Tijdens de godsdienstoorlog, in 1678 werd het klooster echter vernield door de calvinisten. Eeklo, dat een broeinest van protestanten was, situeerde zich in de frontlinie van het conflict met als gevolg dat vele gebouwen in het historische centrum vernield werden. Tussen 1664 en 1685 stichtten de minderbroeders uit Brugge een nieuw klooster op de gronden van het vernielde klooster (VERSCHUERE 1949).

Hoewel de naam Eeklo als aanduiding van de stad nog maar 750 jaar oud is, heeft het woord een Oudnederlandse vorm, wat betekent dat het toponiem tot de vroege middeleeuwen (7de eeuw) opklimt. De naam van de stad Eeklo is samengesteld uit *eke-lo*. *Eke* verwijst naar eik, terwijl het tweede deel afkomstig is van het Germaanse woord *lauha*, wat bos of open plek in het bos betekent. Een *lo* wordt gekenmerkt door een bosje met verspreide begroeiing van struiken waartussen het vee kon graven. Het woord *bos* moet in die periode dan ook eerder gezien worden als een laag, wild struikgewas met bomen (DE VOS 1994: 13). Hierdoor kan Eeklo geïnterpreteerd worden als *een eikenbos op hoge zandgrond* (DEBRABANDERE *et al.* 2010: 72).

De naam *Boelare* is een toponiem dat waarschijnlijk niet in Eeklo is ontstaan. In de naam *Boelare*, gaat het eerste element terug op het Germaans *bûn*, wat riet betekent. *Laar* wordt dan weer vaak verklaard als gemeenschapsgrond op een minderwaardig, moerassig terrein. Hierdoor kan *Boelare* geïnterpreteerd worden als een gemeenschapsgrond op een met riet begroeide, dus waterzieke bodem. Die beschrijving klopt echter niet volledig met de topografische positie van het gebied. Het gebied ligt namelijk in de nabijheid van de zandrug op meer dan 10m TAW. Bijgevolg is het eerder aannemelijk dat de naam naar Eeklo meegekomen is met een familie Van Boelare, die zo heette omdat ze afkomstig was uit het dorp Boelare nabij Geraardsbergen of omdat deze familie daar eigendommen had. In de bronnen wordt een onderscheid gemaakt tussen *de(n) Boelare*, voor het eerst vermeld in 1420 en wijzend op het bestaan van een goed of leen *ten/den Boelare*, en de Boelarestraat, reeds vermeld in 1349, verwijzend naar een straat in de nabijheid van het vermelde perceel (RYSSEHOF 1971: 310- 395).

De laaggelegen gronden aan de westzijde van de Boelare, stonden gekend als *de Leegte* of *de laagte* en waren bijgevolg niet aantrekkelijk naar bewoning toe. In de 17de eeuw ontwikkelde zich op deze terreinen de grote boerderij van Anthéunis De Smet (VAN DE GENACHTE & PILLE 2016: 71), die eerder economisch en strategisch langsheen de drukke Boelarestraat georiënteerd lag. Het lager gelegen, natte gebied zal gedurende de hele geschiedenis echter weinig aantrekkingskracht op de mens hebben uitgeoefend. Eind jaren 1920 werd dit gebied zelfs volledig opgevuld met de zandheuvels van de Zandvleuge.

Ten westen van de Boelare, vlak buiten de bewoonde kern, was een zone in gebruik als paardenkerkhof. Dit paardenkerkhof wordt in schriftelijke bronnen voor het eerst vermeld in 1570. Aangezien paardenvlees in deze periode nooit gegeten of zelf verwerkt werd, werden de paardenkrenge net buiten de bewoonde kern begraven. Boelare was op dat moment een belangrijke lokale verkeersader, die langs de Vrombautstraat of de Peperstraat, verbinding gaf met Lembeke en Kaprijke (LAMPAERT 1967-1973: 88).

2.3.2.4. ORTHOFOTO'S EN LUCHTFOTO'S

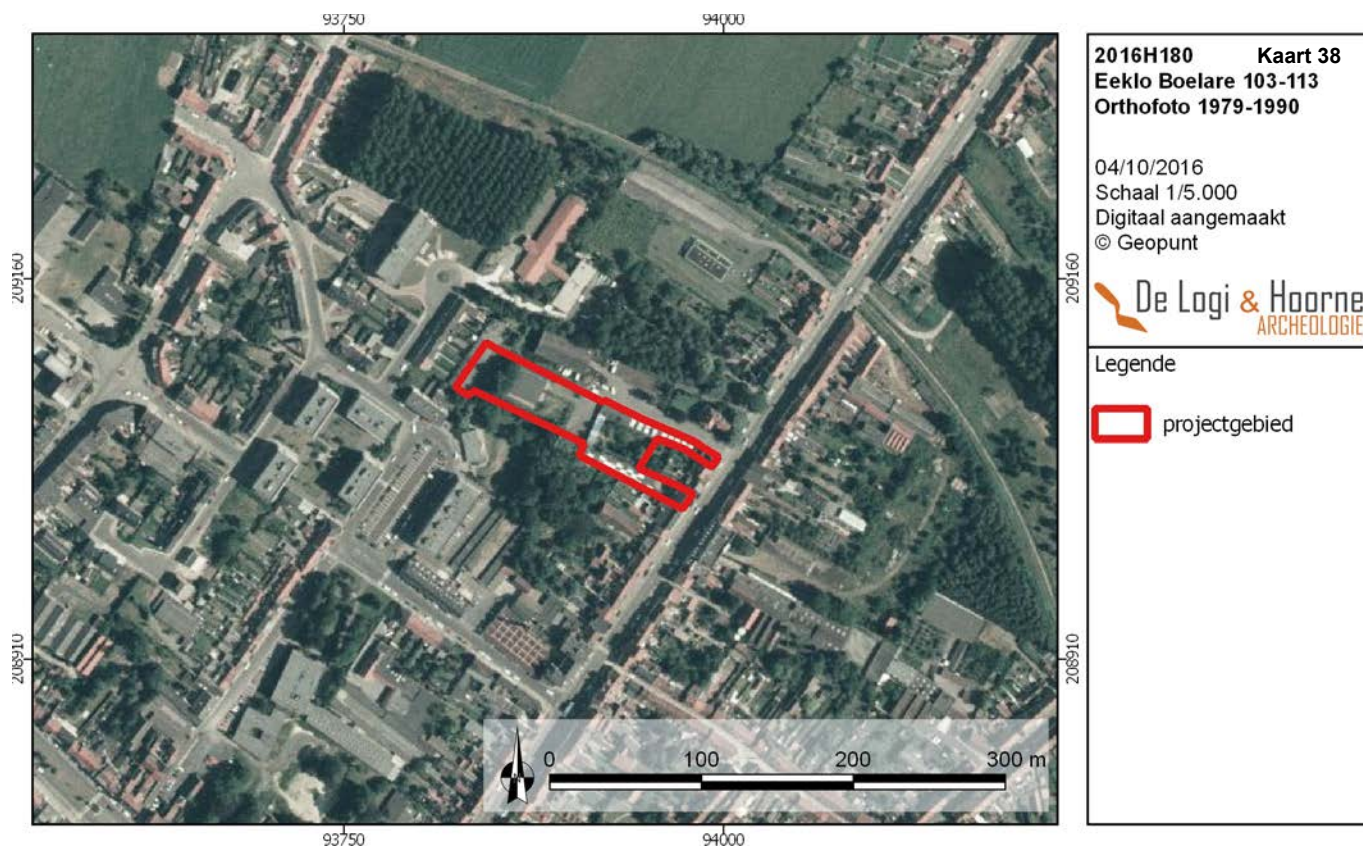
Op de luchtfoto uit 1971 valt te zien dat er binnen de percelen 184e en 191f², gelegen aan de Boelare, reeds bewoning aanwezig is. Ook de loodsen op perceel 184f en 191g² zijn al zichtbaar. Het is evenwel niet duidelijk in hoeverre deze loodsen het archeologisch bodemarchief al hebben verstoord. Het zwembad op perceel 191g², dat tijdens de terreininspectie is aangetroffen, is enkel op deze luchtfoto zichtbaar. Op jongere foto's is het volledige perceel begroeid met bomen. Op het perceel 191v² staat een gebouw dat evenwel niet overeenkomt met de huidige dansschool/saunacomplex (WWW.GEOPUNT.BE 2016). Deze dansschool/saunacomplex is voor het eerst zichtbaar op een luchtfoto uit 1979-1990. Dit volledige gebouw is niet onderkelderd maar in hoeverre de bouw van deze impact heeft gehad op de bewaring van het bodemarchief kan niet met zekerheid worden gezegd. Ook de drie kleinere gebouwen op perceel 191g² zijn nu duidelijk identificeerbaar. Op de luchtfoto uit 2000-2003 is vervolgens een uitbreiding van de dansschool/saunacomplex in zuidoostelijke richting waar te nemen (WWW.GEOPUNT.BE 2016).

Figuur 36: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 37: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het projectgebied en het zwembad (© Geopunt)

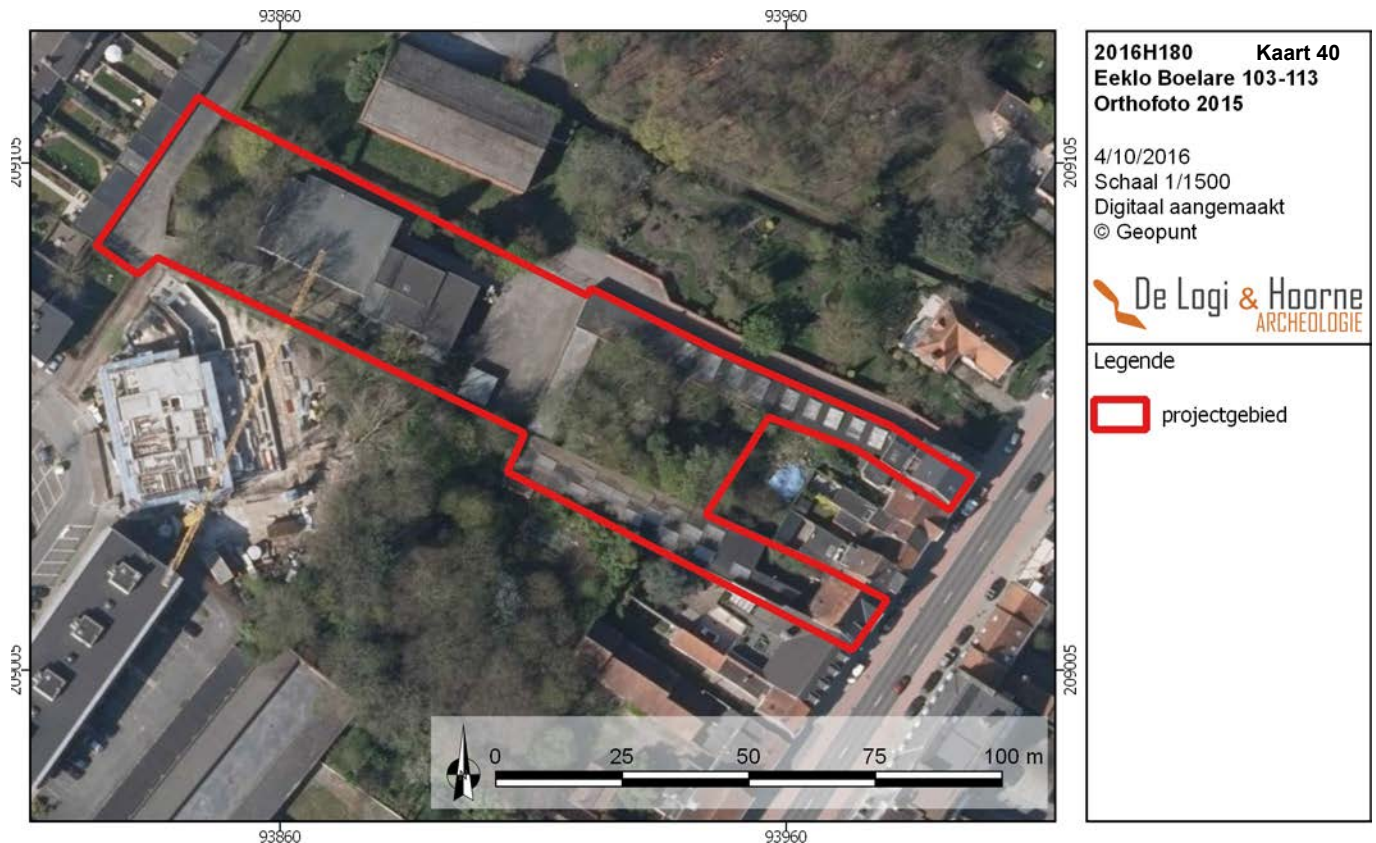

Figuur 38: Luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 39: Luchtfoto uit 2000-2003 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 40: Luchtfoto uit 2015 met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

2.3.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Het plangebied lijkt op basis van het geraadpleegde kaartmateriaal, de foto's en de literatuur vanaf het eind van de 16de eeuw grotendeels in gebruik geweest te zijn als weide- en akkerland. Vanaf het einde van de 18de eeuw is er wel bewoning of bebouwing aanwezig op de twee percelen die aan de Boelare liggen. Gedurende de 20ste eeuw worden grote delen van het projectgebied ingenomen door bebouwing. Op basis van de landschappelijke gegevens lijkt het terrein voor te komen op de flank van een lagergelegen depressie, een minder gunstige landschappelijke ligging voor occupatie in het verleden. Toch kan niet worden uitgesloten dat er binnen het projectgebied archeologisch erfgoed kan voorkomen.

2.3.4. Interpretatie aan- of afwezigheid archeologische sporen

Tot op heden werd binnen het plangebied nog geen melding gemaakt van enige archeologische vondst. Het gebied lijkt ten minste vanaf het eind van de 16de eeuw grotendeels in gebruik geweest te zijn als weide- en akkerland. Vanaf het einde van de 18de eeuw is er wel bewoning of bebouwing aanwezig op de twee percelen die aan de Boelare liggen. Gedurende de 20ste eeuw worden grote delen van het projectgebied ingenomen door bebouwing. Op basis van het bureauonderzoek kan de potentiële aanwezigheid van restanten uit het verre verleden echter niet met zekerheid uitgesloten worden. Om hierover een waardevol assessment te kunnen maken moeten extra onderzoeksfases op het projectgebied uitgevoerd worden.

2.3.5. Synthese

De ligging langs de Boelare 103-113 in Eeklo biedt een laag tot matig archeologisch potentieel. Aan de hand van het geraadpleegde kaartmateriaal blijkt echter dat dit gebied gedurende de 16de eeuw tot de 20ste eeuw niet 'verstoord' werd. Echter, vanaf de jaren 1970 lijkt het projectgebied voor grote delen ingenomen door bebouwing die vermoedelijk een lage impact hebben gehad op de bewaring van het bodemarchief. Op basis van de landschappelijke gegevens lijkt het terrein voor te komen op de flank van een lagergelegen depressie, een minder gunstige landschappelijke ligging voor occupatie in het verleden. Op basis van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?

De overgrote meerderheid van de gronden van het projectgebied zijn sinds het einde van de 16de eeuw in gebruik als weide- en akkerland. Vanaf het einde van de 18de eeuw is er wel bewoning of bebouwing aanwezig op de twee percelen die aan de Boelare liggen. Gedurende de 20ste eeuw worden grote delen van het projectgebied ingenomen door bebouwing. Over eventuele bewoning uit voorgaande periodes, en bijgevolg de aan- of afwezigheid van archeologische sporen uit oudere periodes, kan op basis van de geraadpleegde literatuur en het historisch kaartmateriaal geen sluitende uitspraak worden gedaan.

De bodem zelf bestaat echter uit arme en zeer schrale landbouwgrond, wat een late ingebruikname van deze terreinen doet vermoeden (zie deel 2:2.3.2.1. Archeologische voorkennis). Toch ligt het projectgebied binnen een archeologische zone, de historische stadskern van Eeklo. De terreinen bevinden zich net in de periferie van de stad op basis van de historische kaarten. Mogelijk kunnen activiteiten die net buiten de eigenlijke stadskern plaatsvonden restanten hebben nagelaten. Het archeologische potentieel van deze site is bijgevolg laag tot matig.

- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?

De enige indicatie voor de aanwezigheid van een archeologische site is de aanwezigheid van gebouwen op de percelen 184e en 191f². Deze gebouwen zijn reeds zichtbaar op de kaart van Ferraris. De geplande werken zullen evenwel geen invloed hebben op deze gebouwen aangezien deze in hun huidige staat bewaard worden. Over eventuele bewoning uit voorgaande periodes, en bijgevolg de aan- of afwezigheid van archeologische sporen uit oudere periodes, kan op basis van de geraadpleegde literatuur en het historisch kaartmateriaal geen uitspraak worden gedaan.

- Zo neen, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?

Niet van toepassing.

- Zo ja, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?

Op basis van deze archeologienota kan enkel met zekerheid vastgesteld worden dat er reeds vanaf de 18de eeuw bewoning aanwezig was op de percelen 184e en 191f². Deze gebouwen behoren in eerste instantie toe aan een hoeve en worden later vervangen door rijwoningen. De bewaring van de hoevegebouwen lijkt eerder gering aangezien de huidige gebouwen op deze oudere voorganger zijn gebouwd.

- Wat is de landschapshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?

Het projectgebied is gesitueerd in de Vlaamse vallei en bevindt zich binnen het dekzandruggencomplex van Maldegem-Stekene. Dergelijke dekzandruggen worden gekenmerkt door een microreliëf van ruggen en depressies. Aan de rand van de zandrug ontstonden depressies of broeken, waar dikke veenlagen gevormd werden. De droge zandrug omgeven door een natter gebied, bood een uitstekende strategische ligging. Het projectgebied zelf bevindt zich op de rand van zo'n lokale depressie en is ingeplant langs de weg naar het noorden die werd aangelegd met het oog op turfontginning (zie deel 2: 2.3.1. Geografische beschrijving). Voor het projectgebied zelf betekent dit een minder favorabele plaats voor het aantreffen van een archeologische site vanuit landschappelijk oogpunt.

- Welke evolutie kende het landgebruik en welke invloed heeft dit gebruik op het archeologisch potentieel van het terrein?

De schrale zandgrond maakte de terreinen weinig geschikt voor landbouw en suggereren bijgevolg een late ingebruikname van de gronden. Een deel van het onderzoeksgebied werd wel met zekerheid in gebruik genomen in de tweede helft van de 17de eeuw als kleine hoeve met aanliggende tuingrond. De overige gronden binnen het projectgebied werden enkel als grasland gebruikt. Door de inplanting van deze hoeve langs de Boelare is waarschijnlijk een groot deel van het ouder archeologisch bodemarchief bijgevolg vernield. Tegen het midden van de 18de eeuw (op de Atlas der Buurtwegen) is de bebouwing al veranderd naar een aaneensluitende bebouwing van rijwoningen langs de straat Boelare. Ook dit heeft negatieve

impact gehad op het archeologische bodemarchief. Het onderzoeksgebied is momenteel nog steeds aan de straatkant bebouwd en ook de achterliggende gronden zijn momenteel grotendeels bebouwd. In hoeverre deze bebouwing invloed heeft gehad op de bewaring van het archeologisch bodemarchief is niet duidelijk maar lijkt mee te vallen aangezien de meeste gebouwen op een betonplaat zijn gefundeerd.

- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?

De initiatiefnemer plant de bouw van twee meergezinswoningen die volledig zijn onderkelderd. Door deze werken zal 2332m² tot een diepte van 3,5m verstoord worden en lokaal tot 5,4m. Naast deze werken zullen nog bijhorende nutsvoorzieningen en septische putten worden aangelegd. Dit kan een niet te onderschatten vernietigende impact en verstoring hebben op de potentieel aanwezige archeologische sporen in het projectgebied.

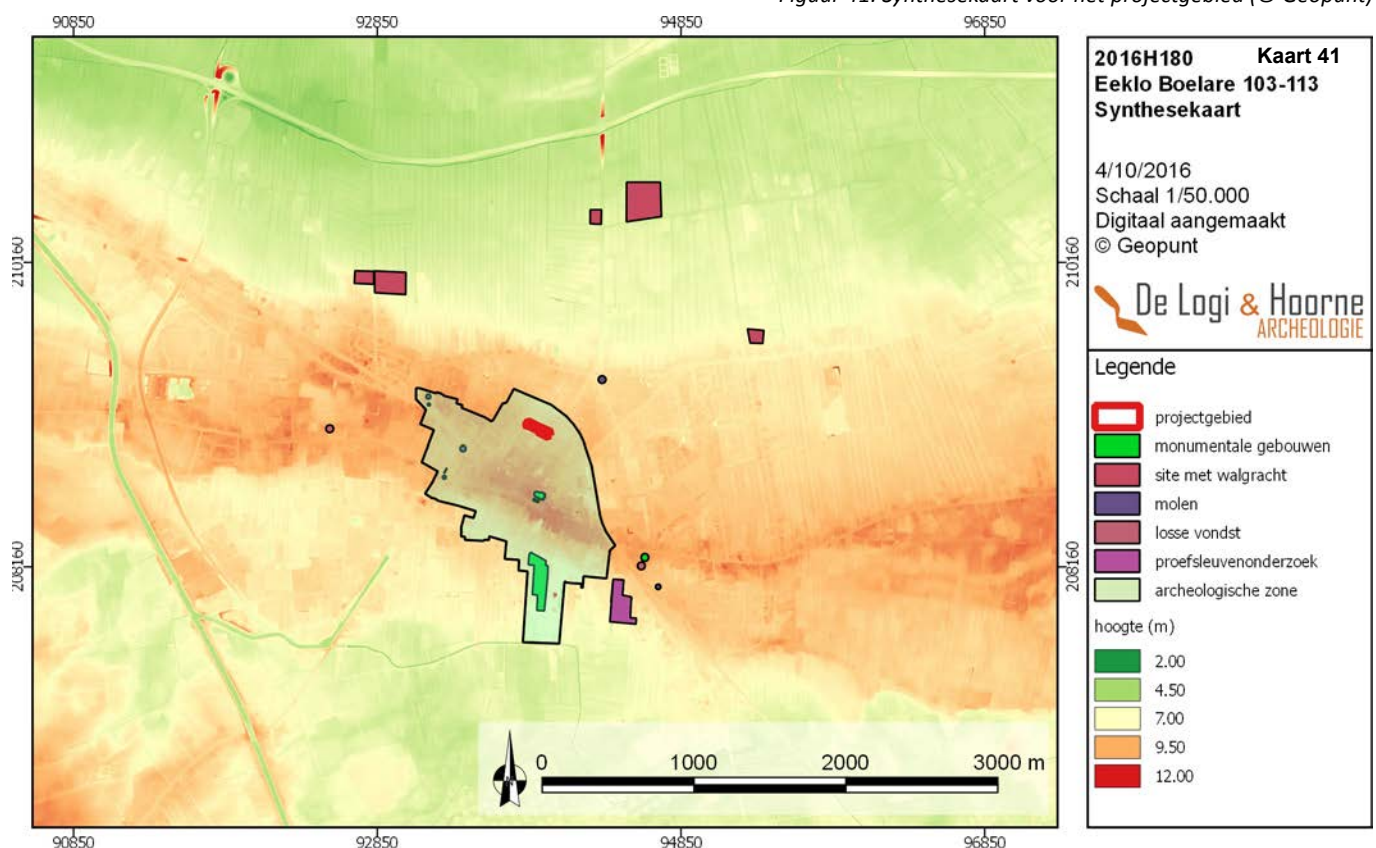
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?

Aangezien de archeologische en historische kennis rondom het projectgebied voornamelijk bestaat uit attestaties uit de latere middeleeuwen en nieuwe tijd, kan de aanwezigheid van mogelijk oudereteden archeologische sites nieuw licht werpen op de ontstaansgeschiedenis van Eeklo. Door het gebrek aan reeds uitgevoerd archeologisch onderzoek binnen de historische stadskern van Eeklo zou de aanwezigheid van een archeologische site op deze plaats een groot kennispotentieel met zich meebrengen.

- Wat is de aard en waardering van het kennispotentieel?

Verder onderzoek zal uitwijzen wat de aard en waardering is van een eventuele archeologische site.

Figuur 41: Synthesekaart voor het projectgebied (@ Geopunt)

2.3.6. Afweging noodzaak en motivering verder onderzoek

Op basis van het bureauonderzoek kunnen nog niet voldoende gegevens verzameld worden om de aanwezigheid van een archeologische site uit te sluiten of om een programma van maatregelen voor een opgraving op te stellen. Hiervoor zijn andere onderzoeksfases nodig.

Er is bijgevolg aanvullende informatie nodig, waarvoor bijkomende fases van archeologisch vooronderzoek noodzakelijk zijn. Een veldkartering zou al een beeld kunnen geven van welke resten mogelijk in de bodem bewaard zijn, maar dit is praktisch niet uitvoerbaar op het terrein. De bodem is niet in gebruik als akkerland, niet recent geploegd en grotendeels bebouwd en verhard. Een methode als veldkartering geeft daarenboven nooit met zekerheid uitsluitel over de aan- of afwezigheid, en vooral bewaring van een archeologische site.

Op de kleine delen van het projectgebied dat als grasland gebruikt wordt zou een geofysisch onderzoek mogelijk zijn, maar dit geeft gelijkaardige problemen als bij een veldkartering. Dit soort onderzoek kan een aanwijzing geven over mogelijk aanwezige resten, maar biedt geen informatie over de aard van de resten, de bewaring of datering. Daarnaast lijkt een geofysisch onderzoek hier niet aan te raden aangezien het projectgebied binnen een sterk beïnvloedbaar gebied ligt door de aanwezigheid van meerdere bomen en mogelijk te veel interferentie van aanwezige gebouwen, beton, metaal in de buurt, leidingen,...

Een verkennend landschappelijk of archeologisch booronderzoek lijkt evenmin noodzakelijk. Op basis van het bureauonderzoek blijkt dat de bodem geen specifiek potentieel aan steentijdsites kan opleveren. Eventueel is een begraven bodem wel mogelijk, maar gezien de schaal van het projectgebied zal een booronderzoek weinig efficiënt zijn en te weinig bruikbare resultaten opleveren. Deze afweging om geen verkennend booronderzoek (of daarop aansluitend verder archeologisch booronderzoek) hangt wel strikt samen met de voorwaarde dat er speciale aandacht bestaat voor bewaarde bodems en de aanwezigheid van steentijdartefacten tijdens het uit te voeren proefsleuvenonderzoek.

Om het projectgebied verder te evalueren wordt een vooronderzoek met ingreep in de bodem onder de vorm van een proefsleuvenonderzoek voorgesteld. Indien tijdens dit proefsleuvenonderzoek indicaties voor de aanwezigheid van een steentijd artefactensite aan het licht zouden komen, is voorzien op de desbetreffende zones van het projectgebied in eerste instantie verkennende archeologische boringen uit te voeren. Indien deze verkennende boringen de aanwezigheid van een of meer steentijd artefactensites zou bevestigen, moeten deze in de ruimte afgebakend worden en kunnen bijkomend waarderende archeologische boringen worden uitgevoerd.

Deze strategie is wetenschappelijk en economisch gezien de meest efficiënte methode om de vragen die na het bureauonderzoek reesteren te kunnen beantwoorden. De aanleg van gelijkmatig verspreide lange, parallelle sleuven die resulteren in het effectief vrijleggen van minstens 12,5% van de totale oppervlakte van het projectgebied geven een hoge trefkans op archeologische sporen. Proefsleuvenonderzoek levert meteen informatie op omtrent verspreiding, bewaring, datering en aard van eventuele archeologische restanten. Met deze methode is er meteen een goed zicht op de lokale bewaring en opbouw van de bodem, en kan nagegaan worden of er alsnog bijkomend steentijdonderzoek nodig zou zijn. Dit onderzoek kan echter pas aanvatten na het door de opdrachtgever verwerven en vrijmaken van het terrein.

De gronden in het projectgebied werden door de ontwikkelaar aangekocht met opschortende voorwaarden. Dit houdt in dat de opdrachtgever pas juridisch eigenaar van de gronden wordt wanneer de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend. Hierdoor is het juridisch onmogelijk al enig terreinwerk (vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem) uit te voeren. Bovendien is het economisch evenmin interessant de kosten van terreinwerk te dragen in het kader van een ontwikkeling waarvan men niet zeker is dat die zal vergund — en daadwerkelijk zal gerealiseerd — worden. Indien de ontwikkeling uiteindelijk niet zou vergund en uitgevoerd worden, is er geen sprake meer van een bedreiging van het eventueel archeologisch erfgoed in de bodem. Het is voor het bodemarchief daarenboven beter zo lang mogelijk ongestoord te blijven. Terreinwerk met ingreep in de bodem heeft immers ook een enigszins verstorende impact op het bodemarchief. Bovendien is de uitvoering van terreinwerk onmogelijk door de

aanwezigheid van bebouwing, die pas gesloopt kan worden bij de eventuele verlening van de stedenbouwkundige vergunning. Het is bijgevolg economisch en maatschappelijk onwenselijk de gronden op in deze fase reeds te onderwerpen aan terreinwerk. Het blijkt zowel juridisch als economisch en maatschappelijk onwenselijk en onmogelijk het terreinwerk in deze fase van het archeologisch vooronderzoek uit te voeren. Er wordt bijgevolg terreinwerk in uitgesteld traject geadviseerd.

2.3.7. Samenvatting onderzoek voor gespecialiseerd publiek

Het bureauonderzoek dat is uitgevoerd voor het projectgebied aan de Boelare 103 - 113 en 5166m² groot is, had tot doel het archeologisch potentieel te bepalen op basis van de bestaande literaire bronnen en beschikbaar kaartmateriaal. De geplande ontwikkeling van twee meergezinswoningen binnen het gebied zal immers de verstoring en vernietiging van het potentieel bodemarchief met zich mee brengen.

Het projectgebied van Eeklo-Boelare situeert zich in de Vlaamse Vallei, meer bepaald in het dekzandruggencomplex van Maldegem, een onderdeel van het grote oost-west strekkende dekzandruggencomplex Maldegem–Stekene. Verder aardkundig bureauonderzoek leverde geen specifieke aanwijzingen op voor enige vorm van bedekte of volledig bewaarde bodems waarin zich prehistorische vondstconcentraties kunnen bevinden. Op basis van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat het plangebied, door de landschappelijke ligging, niet direct een aantrekkingskracht op de mens heeft gehad. De schrale zandgrond was immers niet het best geschikt voor landbouw en bovendien situeert dit projectgebied zich aan de rand van een natte depressie.

Historisch kaartmateriaal is beschikbaar vanaf het einde van de 16de eeuw. Op de kaart van Pieter Claeissens is te zien dat het volledige projectgebied in gebruik is als weide- en akkerland en zich in de periferie van de historische stadskern van Eeklo ligt. Door het ontbreken van stadsmuren zijn arbitraire grenzen gekozen voor de afbakening van de archeologische zone en de historische stadskern van Eeklo, waardoor dit gebied hierbinnen valt. Vanaf het einde van de 18de eeuw is er bewoning aanwezig op de twee percelen die aan de Boelare liggen. Gedurende de 20ste eeuw kan aan de hand van luchtfoto's worden geconcludeerd dat grote delen van het projectgebied ingenomen worden door bebouwing.

De gekende archeologische sites rondom het projectgebied zijn eerder beperkt in aantal. De dichtstbijzijnde attestatie ligt op 422m in zuidelijke richting en betreft de funderingen van een Romaanse kerk die bij de aanleg van de huidige Sint-Vincentiuskerk werden aangetroffen. Een volgend religieus gebouw behoort tot het huidige klooster- en scholencomplex van O-L-V Ten Doorn. De kapel bevindt zich op zo'n 970m in zuidelijke richting van het projectgebied en gaat terug tot het midden van de 15de eeuw. Het stadhuis van Eeklo, net ten zuiden gelegen van de Sint-Vincentiuskerk, dateert uit de 13de eeuw. De huidige staat van het stadhuis werd rond 1650 voltooid, waarna het stadhuis in 1932 nog een grote restauratie kende. Binnen de categorie openbare gebouwen valt ook een voormalig passantenhuis of hospitaal, oorspronkelijk uit de 13de eeuw, in de Raverschootstraat in Eeklo te vermelden dat zich op 1,4km in westelijke richting van het projectgebied bevindt.

Een groot deel van de gekende vindplaatsen bestaat uit de vermelding van molens die tussen de late middeleeuwen en nieuwe tijd te dateren vallen. In totaal kunnen een zestal molens aangeduid worden in een straal van 2km rondom het projectgebied. Rondom het projectgebied komen ook meerdere sites met walgracht voor. Aan de Sint-Jansdreef 24 in Eeklo, op 1,3km van het projectgebied, bevindt zich een site met walgracht, het *Sint-Jansgoed* of *Goed ten Moere* genaamd. In dezelfde straat is nog een hoeve aanwezig waarvan de oorsprong waarschijnlijk in de 13de eeuw kan worden geplaatst. Aan de Peperstraat 99 in Eeklo, op 1,4km in noordoostelijke richting van het projectgebied, stond een voormalige hoeve dat vermoedelijk in de 13de eeuw werd opgericht. Op 1,5km in noordoostelijke richting van het projectgebied stond aan de Vrombautstraat in Eeklo een site met walgracht die op de Ferrariskaart zichtbaar is. Tot slot bevindt zich Langs Bus 1 in Eeklo, op 1,6km in noordoostelijke richting van het projectgebied, de Huysmans Hoeve. Deze hoeve, oorspronkelijk een site met walgracht, werd in 1253 gesticht en kende doorheen de geschiedenis verschillende herstellingsfasen.

Binnen een straal van 2km rondom het projectgebied zijn ook enkele losse vondsten gedaan. Ter hoogte van de Raverschootstraat 6, 670m ten zuidwesten van het projectgebied is een gepolijste bijl uit het neolithicum aangetroffen. In de Hospitaalstraat in Eeklo, op 1,13km in zuidoostelijke richting van het projectgebied zijn een aantal Romeinse munten en een *groenachtige fles met stoppels* gevonden. Aan de Raverschootstraat in Eeklo zijn op 1,4km ten westen van het projectgebied verschillende metalen losse vondsten ingezameld, daterend tussen de 15de en 17de eeuw.

Het enige archeologische onderzoek dat in de directe omgeving van het projectgebied plaatsvond, is een proefsleuvenonderzoek ter hoogte van de Zuidmoerstraat dat in 2013 werd uitgevoerd. Het onderzoek, gelegen op 1,3km in zuidoostelijke richting van het projectgebied, leverde weinig relevante archeologische informatie op. Tijdens het veldwerk werden wel enkele steentijdvondsten ingezameld.

Op basis van het bureauonderzoek lijkt het gebied in het verleden geen grote densiteit aan bebouwing gekend te hebben. De bewoning dat momenteel binnen het projectgebied aanwezig is en uit de 20ste eeuw dateert, heeft evenwel een impact gehad op het bodemarchief. De aanwezigheid van archeologische resten valt echter niet uit te sluiten. Er wordt een proefsleuvenonderzoek geadviseerd om het gebied verder te onderzoeken en na te gaan in hoeverre de bestaande gebouwen een impact op het bodemarchief hebben gehad.

2.3.8. Samenvatting onderzoek voor niet-gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van de nieuwbouw van twee meergezinswoningen in de Boelare 103-113 te Eeklo, is een grondig archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Eeklo is gesitueerd in de Vlaamse Vallei en bevindt zich op een droge zandrug. Het projectgebied is ingeplant aan de rand van een lokale depressie, in latere tijden de laagte genoemd. Dit is geen gunstige situatie voor prehistorische en historische bewoning.

De archeologische voorkennis rondom het projectgebied is eerder beperkt. Toch ligt het projectgebied binnen een archeologische zone en de historische stadskern van Eeklo. De terreinen bevinden zich net in de periferie van de stad op basis van de historische kaarten. Binnen een straal van 2km is de kennis begrenst tot enkele gebouwen uit de latere middeleeuwen tot nieuwe tijd. Het enige archeologische onderzoek, uitgevoerd aan de Zuidmoerstraat, leverde geen waardevolle informatie op. Het bureauonderzoek geeft aan dat er in het verleden weinig bewoning was op het projectgebied. Dit wil niet zeggen dat er geen oudere sporen in de bodem aanwezig kunnen zijn. Om dit met zekerheid te kunnen bepalen, zal er een proefsleuvenonderzoek worden uitgevoerd op het terrein.

3. Bibliografie

BORREMANS M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Gent.

BORREMANS M., 2015. Cenozoïcum: het Quartair. In: BORREMANS M. (red.), 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Gent: 211-221.

CORNELIS L., VAN REMOORTER O. & WOLTINGE I., 2013. Archeologische opgraving Eeklo, Zuidmoerstraat. *Baac Vlaanderen Rapport 47*, Drongen.

DE BRABANDERE F., DE VOS M., MENNEN V., RYCKEBOER H. & VAN OSTA W., 2010. *De Vlaamse gemeentenamen. Verklarend woordenboek*, Brussel.

DE MOOR G. & HEYSE I., 1974. Lithostratigrafie van de quartaire afzettingen in de overgangszone tussen Kustvlakte en de Vlaamse Vallei in Noordwest-België. *Natuurwetenschappelijk Tijdschrift 56*: 85-109.

DE MOOR G. & VAN DE VELDE D., 1994. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart. Kaartblad 13 - Brugge*, Gent.

DE MOOR G. & VAN DE VELDE D., 1995. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart. Kaartblad 14 - Lokeren*, Gent.

DE POTTER F. & BROECKAERT J., 1973: *Geschiedenis van de Gemeenten der provincie Oost-Vlaanderen, Arrondissement Eeklo*, Gent.

DE SCHRIJVER X.P., 1993. Het stadhuis van Eeklo. *De Eeklose Dobbelsgebakene 2*: 14-15.

DE SMET E., 1980. Het voormalig hospitaal of passantenhuis te Eeklo. *Appeltjes van het Meetjesland 31*: 278-331.

DE VOS A., 1971. Eeklo: van natuurlandschap tot stratennet. *Appeltjes van het meetjesland 22*: 6-88.

DE VOS A., STOCKMAN L., VAN DE WOESTIJNE P. & DEVOS M., 1994. Meetjeslandse toponiemen tot 1600. 4: *De keuren van Eeklo-Lembeke en Kaprijke. 1*, Eeklo.

LAMPAERT L., 1967-1973. *De Geschiedenis van Eeklo*, Eeklo.

PILLE F., 2001. Het Eeklose landboek (1638), Deel II: belopen 36-64. *Werkinstrumenten 5, zeventigste beloop*, Eeklo.

PILLE F., 2003. Zes eeuwen stadhuis, 1. De 15de en 16de eeuw. *De Eeklose Dobbelsgebakene 12*: 57-68.

RYSERHOVE A., 1971. Oud Eeklo. *Appeltjes van het Meetjesland 22*: 310-395.

TONDAT R., 1974. Voorhistorische vondst te Raverschoot, Eeklo. *Ons Meetjesland 7, 1*: 35.

TONDAT R., 1992. De oude kerk van de stad Eeklo. *De Eeklose Dobbelsgebakene 1*: 3-17.

TONDAT R., 1993. De Groot Goed hoeve Huysmans. *De Eeklose Dobbelsgebakene 2*: 11-13.

VAN DE BOUCHAUTE C., 1982. *De Sint-Vincentiuskerk te Eeklo*, Eeklo.

VAN DE GENACHTE J. & PILLE F., 2016. Aan de leegte (Boelare). *De Eeklose Dobbelsgebakene 2*: 71-82.

VAN HOECKE R., 1995-1998. De annalen van Ten Doorn (1-13). *De Eeklose Dobbelsgebakene 4 tot 7*.

VERHOEVE A. & VERBRUGGEN C., 2006. *Het Meetjesland. Bodem en landschap in historisch perspectief*. Opgehaald van: <http://belgeo.revues.org/12065> op 04 juli 2016.

Geraadpleegde websites:

[HTTPS://CAI.ONROERENDERFGOED.BE/](https://CAI.ONROERENDERFGOED.BE/) (geraadpleegd op 21/09/2016)

(De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen. De aan- of afwezigheid van archeologische sporen dient met verder archeologisch onderzoek vastgesteld te worden.)

[HTTPS://DOV.VLAANDEREN.BE/DOVWEB/HTML/INDEX.HTML](https://DOV.VLAANDEREN.BE/DOVWEB/HTML/INDEX.HTML) (geraadpleegd op 21/09/2016)

[HTTPS://GEO.ONROERENDERFGOED.BE](https://GEO.ONROERENDERFGOED.BE) (geraadpleegd op 21/09/2016)

[HTTP://WWW.GEOPUNT.BE](http://WWW.GEOPUNT.BE) (geraadpleegd op 21/09/2016)

[HTTPS://INVENTARIS.ONROERENDERFGOED.BE/](https://INVENTARIS.ONROERENDERFGOED.BE/) (geraadpleegd op 21/09/2016)

[HTTP://WWW.KAARTENHUISBRUGGE.BE/](http://WWW.KAARTENHUISBRUGGE.BE/) (geraadpleegd op 21/09/2016)

HOOFDSTUK 2: BIJLAGEN

1. Lijst van plannen en kaarten

Plannen- en kaartenlijst Projectcode 2016H180					
Kaart-nr	Type plan	Onderwerp plan	Aanmaak-schaal	Aanmaak-wijze	Datum
1	Kadasterplan	Kadasterplan	1 : 1	digitaal	4/10/2016
2	Topografische kaart	Topografische kaart	1 : 1	digitaal	4/10/2016
3	Orthofoto	Verstoorde zones	1 : 1	digitaal	4/10/2016
7	Orthofoto	Ligging plangebied	1 : 1	digitaal	4/10/2016
8	Orthofoto	Detail ligging projectgebied	1 : 1	digitaal	4/10/2016
9	Hydrografische kaart	Hydrografische kaart	1 : 1	digitaal	4/10/2016
10	Kadasterplan	Aanduiding plaats van terreinfo's	1 : 1	digitaal	4/10/2016
17	Geologische kaart	Tertiair geologische kaart	1 : 1	digitaal	4/10/2016
18	Geologische kaart	Quartair geologische kaart	1 : 1	digitaal	4/10/2016
19	Bodemtypekaart	Bodemtypekaart	1 : 1	digitaal	4/10/2016
20	Bodemerosiekaart	Bodemerosiekaart	1 : 1	digitaal	4/10/2016
21	Bodemgebruikkaart	Bodemgebruik	1 : 1	digitaal	4/10/2016
22	Hoogtemodel	Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	1 : 1	digitaal	4/10/2016
23	Hoogtemodel	Detail Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	1 : 1	digitaal	4/10/2016
24	Hoogtemodel	Weergave hoogteprofielen	1 : 1	digitaal	4/10/2016
28	Orthofoto	Archeologische voorkennis Archeologische voorkennis zonder CAI-nummer	1 : 1	digitaal	4/10/2016
29	Orthofoto		1 : 1	digitaal	4/10/2016
31	Historische kaart	Ferrariskaart	1 : 1	digitaal	4/10/2016
32	Historische kaart	Atlas der Buurtwegen	1 : 1	digitaal	4/10/2016
33	Historische kaart	Poppkaart	1 : 1	digitaal	4/10/2016
34	Historische kaart	Topografische kaart Vandermaelen	1 : 1	digitaal	4/10/2016
35	Orthofoto	Toponiemenkaart	1 : 1	digitaal	4/10/2016
36	Orthofoto	Orthofoto uit 1971	1 : 1	digitaal	4/10/2016
37	Orthofoto	Orthofoto uit 1971 met aanduiding zwembad	1 : 1	digitaal	4/10/2016
38	Orthofoto	Orthofoto uit 1979-1990	1 : 1	digitaal	4/10/2016
39	Orthofoto	Orthofoto uit 2000-2003	1 : 1	digitaal	4/10/2016
40	Orthofoto	Orthofoto uit 2015	1 : 1	digitaal	4/10/2016
41	Hoogtemodel	Synthesekaart	1 : 1	digitaal	4/10/2016

2. Figurenlijst

Figurenlijst Projectcode 2016H180			
Figuur	Type figuur	Onderwerp	Aanmaakwijze
4	Overzichtsplan	Overzicht geplande bouwwerken	digitaal
5	Overzichtsplan	Overzicht ondergrondse parking	digitaal
6	Overzichtsplan	Doorsnede werken	digitaal
11	Terreinfoto	Foto dansschool	digitaal
12	Terreinfoto	Foto funderingsplaat	digitaal
13	Terreinfoto	Foto parking	digitaal
14	Terreinfoto	Foto loodsen	digitaal
15	Terreinfoto	Foto zwembad	digitaal
16	Terreinfoto	Foto technische ruimte	digitaal
25	Hoogteprofiel	Hoogteprofiel 1	digitaal
26	Hoogteprofiel	Hoogteprofiel 2	digitaal
27	Hoogteprofiel	Hoogteprofiel 3	digitaal
30	Historische figuur	Detail kaart Pieter Claeissens	digitaal